

งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

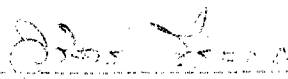
สุวิธ แก้วเกษ

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2518

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธาน

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ และเอาใจใส่อย่างดียิ่ง
จากอาจารย์ ดร. วิจิตร ชีระกุล และอาจารย์ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้
รวมทั้งขอขอบคุณ ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์ คุณทวี รัชชน คุณไพบูลย์ อินทวิชา และคุณวิเชียร
เกตุสิงห์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภิญโญ สาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร
สินศิริ และ ดร. อมรชัย ศันติเมธ ที่กรุณาให้แนวคิดและตรวจแก้ไขแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณประทีป พัฒนารณ คุณศุภชัย มโนภาส คุณประทีป ชูผลสันต์
คุณสงวน ชูพานิช คุณมนัส เขียวพันธ์ และคุณทองอยู่ สงคทอง แห่งศูนย์คอมพิวเตอร์ กอง
วางแผนและระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่าง ๆ
และในการใช้เวลาเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการวิจัย

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานครและเจ้าหน้าที่
ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าเขต ศึกษาธิการเขต ครูใหญ่และครูผู้สอนในโรงเรียนที่ทำกรวิจัย
ตลอดจนประชาชน ที่ให้ความสะดวกและความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งขอขอบคุณ
ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ไม่ว่าจะล่วงนามไว้ได้ครบถ้วนในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยให้เขียนดำเนินการมาได้
ด้วยดี และผู้ที่ยูเขียนมีอาจจะเว้นการขอบคุณเป็นอย่างยิ่งได้คือ คุณสคราญ แก้วเกษ ที่ให้ความ
ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนทุกวิถีทาง จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใด หากความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีอยู่ ผู้เขียนขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้เขียน

สุวิธ แก้วเกษ

มีนาคม 2518

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	7
	การบริหารบุคคลากร	11
	การบริหารวิชาการ	16
	การบริหารกิจการนักเรียน	21
	การบริหารธุรการ การเงิน และบริการ	23
3	วิธีดำเนินการ	26
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	30
	การเจาะบัตรข้อมูล	30
	การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
5	สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	65
	ขอเสนอแนะ	71

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนโรงเรียน ครู และประชาชน จำแนกตามเขตที่ได้รับเลือก	27
2	กำหนดน้ำหนักของจำนวนข้อในแบบสอบถาม	28
3	แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารชายและหญิง จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิทางวิชาชีพ และขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน	35
4	แสดงการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท จำแนกตามตำแหน่ง	35
5	แสดงการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	37
6	แสดงการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นหลัก	39
7	แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการชายและหญิง จำแนกตาม อายุ อายุราชการ และวุฒิทางวิชาชีพ	41
8	แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามเพศ	43
9	แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามอายุ	45
10	• แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามอายุราชการ	47
11	แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	49
12	แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนชายและหญิง จำแนกตามอาชีพ และรายได้ต่อเดือน	51
13	แสดงการร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน 5 ประเภทของโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ	53

14	แสดงการร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน 5 ประเภทของโรงเรียน จำแนกตามรายได้ในครอบครัวต่อเดือน.....	55
15	อัตรากำลังครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบ กับเกณฑ์กำหนดอัตรากำลังครูชั้นประถมศึกษาที่คณะกรรมการบริหาร ครูสภารับรอง	57

ภูมิหลัง

สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตที่เรียกกันว่า ปัจจัยสี่อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ไม่น่าจะเป็นการเพียงพอสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบัน การศึกษาชั้นประถมศึกษาจะเป็นสิ่งที่จำเป็นอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะขาดเสียมิได้ เมื่อพิจารณาว่า มนุษย์จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการปกครองและถูกปกครอง จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีวิตในสังคมสมัยใหม่ (ถนอม มากะจันทร์, 2514 : 1) นอกจากนั้น การศึกษายังเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ถ้าการศึกษาได้รับความสนใจเท่าที่ควร การมุ่งพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็จะมีผล

รัฐเห็นความสำคัญของการประถมศึกษา จึงได้พยายามหาวิธีการดำเนินการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ในปี พ.ศ. 2502 รัฐให้โอนการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลให้แก่เทศบาล เป็นผู้ดำเนินการศึกษาและรับผิดชอบโดยตรง (กรมการปกครอง, 2514 : 34) ทั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ต่อมานักการศึกษาจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งไทย ได้ประชุมตกลงเห็นพ้องให้ขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 7 ปี กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศขยายการศึกษาภาคบังคับเมื่อ พ.ศ. 2505 (กรมสามัญศึกษา, 2516 : 217) โดยตั้งเป้าหมายว่า จะดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงภายในปี พ.ศ. 2523 เนื่องจากการตัดสินใจดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับของรัฐในครั้งนั้น เป็นการกระทำอย่างรีบด่วนโดยขาดความพร้อมหลายประการ ในเวลาปฏิบัติภารกิจจริงจึงต้องหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ เฉพาะหน้า แท้ก็ศึกษาสำคัญที่แก้ไขไม่สำเร็จก็คือปัญหาด้านการเงินและการขาดความร่วมมือจากประชาชน (กรมสามัญศึกษา 2516 : 218) ทำให้

โครงการขยายการศึกษาภาคบังคับต้องคลาญความเร่งรีบ และดำเนินการความก้าวหน้าต่อไปด้วยกำลังเงินของประเทศที่พอจะจัดสรรให้ได้ตามงบประมาณประจำปี แต่ต่อมาสภาพความต้องการของราษฎรมีมากขึ้น จึงไม่สามารถดำเนินการบริหารการศึกษาแบบเดิมได้ ในปี พ.ศ. 2509 รัฐจึงมีนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาประชาบาล ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นใช้ความคิดริเริ่มและดำเนินการบริหารการศึกษาระดับนี้ให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของแต่ละท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2511 : 3) ในการโอนการศึกษาประชาบาลครั้งนี้ มีโรงเรียนจำนวนหนึ่งที่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการขอสงวนไว้เป็นโรงเรียนทดลองทางวิชาการ อยู่ในความรับผิดชอบและดำเนินการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการโดยตรง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาตกอยู่ในความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของหน่วยงานหลายสังกัด กล่าวคือ สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดเทศบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517 : 5) อย่างไรก็ตาม การดำเนินการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัด พอจะจำแนกออกได้เหมือน ๆ กันเป็น 5 ประเภทด้วยกันคือ งานที่เกี่ยวกับชุมชน งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน

สำหรับกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประชากรหนาแน่นและเป็นศูนย์กลางของกิจการต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปการปกครองและการบริหารให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการและอื่น ๆ ที่จำเป็น (ร.ท.ท.เสถียร วิชัยลักษณ์, 2516 : 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการศึกษา ได้แบ่งออกเป็นฝ่ายการศึกษาและบริการชุมชน อันประกอบด้วย กองการประถมศึกษา กองการศึกษาพิเศษ กองบริการชุมชนและเยาวชน และกองวิชาการ (ร.ท.ท.เสถียร วิชัยลักษณ์, 2516 : 10)

การจัดการประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีหน่วยราชการ 3 หน่วยรวมกันจัดการ กล่าวคือ องค์การบริหารกรุงเทพมหานคร ควบคุมทางด้านการบริหาร กระทรวงศึกษาธิการควบคุมทางด้านวิชาการ หลักสูตร การสอน การวัดผล และครูสภาควบคุมทางด้านการบริหารบุคคล อันเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและเงินเดือนของข้าราชการ องค์การบริหารกรุงเทพมหานคร ทำแหล่งครู นอกจากการจัดการประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานหลายฝ่ายดังกล่าวมาแล้ว ยังปรากฏว่า ตามข้อตกลงที่จัดทำในชั้นแรกได้แบ่งอำนาจหน้าที่

และความรับผิดชอบของหน่วยงานทั้งหมดไว้อย่างกว้าง ๆ ซาครายละเอียด ยากที่จะนำไปปฏิบัติได้ จึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การบริหารการศึกษา ประชาบาลในระดับจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ ยังมีปัญหาในด้านการแบ่งอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ ทำให้เกิดปัญหาในด้านการกำหนดความรับผิดชอบ การกำหนดอำนาจหน้าที่ และเกิดความขัดแย้งกันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517 : 5)

โรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ที่มีหน้าที่ฝึกฝนอบรมนักเรียน ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (อนันต์ ศรีโสภา, 2517 : 109) โดยเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งกักอยู่ในกรุงเทพมหานครก็ย่อมจะได้รับผลกระทบกระเทือนต่อการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 5 ประเภท ทั้งนี้เนื่องมาจากระบบบริหารการศึกษาของไทย เป็นระบบที่สับสนยากแก่การเข้าใจเป็นที่สุด (วิญญู สาธิต, 2516 : 146) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงตัดสินใจศึกษาเรื่องนี้โดยละเอียด เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั่วไปอย่างดีที่สุด

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในด้านการสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน
3. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

ความสำคัญของการวิจัย จากการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้

1. ทราบถึงโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร และจะได้นำผลที่ได้ไปศึกษาเปรียบเทียบกับการบริหารประถมศึกษา ระหว่าง

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดอื่น ๆ ได้แก่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบทางวิชาการ ได้ทราบถึงปัญหาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระบบวิธีบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าใจงาน เข้าใจกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการประสานงาน และร่วมมือกันวางพื้นฐานการศึกษาของประเทศชาติ

4. ทราบถึงระบบงานบริหารการศึกษา และปัญหาทางการบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารบุคคล งานบริหารวิชาการ งานบริหารกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน อันจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และสร้างเสริมความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและการพัฒนาประเทศ

5. ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์และเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนปฏิบัติการศึกษาในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะงานบริหารการศึกษา ระดับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

2. ขอบเขตของงานบริหารการศึกษาหมายถึงงานหลัก 5 ประเภท คือ งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารบุคคล งานบริหารวิชาการ งานบริหารกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 หรือประถมศึกษาปีที่ 1-7 หรือประถมศึกษาปีที่ 5-7 ซึ่งสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. กรุงเทพมหานคร หมายถึงจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองหลวงของประเทศ มีประชากรอยู่หนาแน่น และเป็นศูนย์รวมของกิจการต่าง ๆ จึงต้องจัดรูปการปกครองและการบริหารให้มี

ลักษณะพิเศษ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยเขตการปกครอง 23 เขต

3. โครงสร้างของระบบบริหารการศึกษา หมายถึงลักษณะการดำเนินงานการจัดประถมศึกษา ในด้านที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการจัดการประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตลอดจนอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของครูระดับต่าง ๆ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

4. การบริหาร คือการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการจัดให้องค์กรสามารถควบคุมตัวเองได้อย่างสม่ำเสมออีกด้วย ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแนวทางในการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

4.1 งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่กระบวนการในการวางแผน การควบคุม การประสานงาน การจับคู่บุคลากร การประเมินผลงานในด้านที่เกี่ยวกับชุมชน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา สำนึกความต้องการของผูปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนมีโอกาสสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ผูปกครองและประชาชนภายนอกโรงเรียน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะและวางนโยบายบริหารโรงเรียน รวมทั้งการมีโอกาสนับสนุน และเอื้ออำนวยในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ในโรงเรียนตามความเหมาะสม

4.2 งานบริหารบุคคลากร หมายถึงกระบวนการวางแผน ระเบียบ และกรรมวิธี ในการดำเนินการเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กร อันได้แก่ครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา โดยให้บุคคลที่เหมาะสมจากการคัดเลือกและสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การมอบหมายงาน กำหนดตำแหน่งหน้าที่ อัตราเงินเดือน การควบคุมการปฏิบัติงาน การบำรุงรักษาบุคลากรโดยการให้การฝึกอบรม การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง แต่งตั้ง โยกย้าย การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การพิจารณาโทษทางวินัย ตลอดจนการให้ทุนจากการปฏิบัติงาน

4.3 งานบริหารวิชาการ หมายถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียน การวัดผลการศึกษา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งการฝึกอบรมครู เพื่อพัฒนาเทคนิคในการสอนต่าง ๆ ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

4.4 งานบริหารกิจการนักเรียน หมายถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน ได้แก่การสำมะโนนักเรียน การรับเข้าเรียนการลงทะเบียนเรียน การแบ่งกลุ่มแบ่งชั้น กิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่นักเรียนจัดทำตลอดจนบริการเพื่อสวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน

4.5 งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ

4.5.1 งานบริหารธุรการ หมายถึงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การจัดการโรงเรียน การจัดทำหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับครู และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน การจัดทำสิ่งต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้การสอนการเรียนมีประสิทธิภาพ การจัดทำหรือรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน งานสารบรรณ รวมทั้งการบำรุงรักษา เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนซึ่งได้แก่การจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ทะเบียนครู ประกาศต่าง ๆ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.5.2 งานบริหารการเงิน หมายถึงการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ได้แก่การก่อสร้างอาคารเรียน การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการศึกษารวมทั้งการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินเดือน ค่างาน ค่างานชั่วคราว ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย เงินอุดหนุน และเงินรายจ่ายอื่น ๆ ตลอดทั้งการเก็บและรักษาเงิน และการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินและพัสดุของโรงเรียน

4.5.3 งานคานบริการ หมายถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในทางการเรียนการสอนและสวัสดิการให้แก่เด็กนักเรียน โดยจัดให้มีห้องสมุดโรงเรียน ห้องพยาบาล การแนะนำการจัดบริการอาหารกลางวัน ตลอดจนการให้บริการแก่ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนในคานอาคารสถานที่ตามโอกาสอันจำเป็น การจัดทัศนศึกษาไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อการศึกษา การจัดแข่งขันกีฬาการแสดงผลงานของนักเรียน การลูกเสือและอนุชาต รวมทั้งการจัดสอนหรือบรรยายหรืออบรมพิเศษให้แก่เด็กนักเรียนหรือประชาชนทั่วไปเป็นครั้งคราวตามโอกาสอันควร

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการในการสร้างบูรณาการแห่งความสามารถของบุคคล และการนำประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ และในการนี้ไม่เพียงแต่มุ่งพัฒนาชนของชาติเท่านั้น แต่ยังมุ่งให้การพัฒนาคณากรต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย (Harris, 1960 : 19)

งานบริหารการศึกษาหมายถึงงานหลัก 5 ประเภท ได้แก่งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน และงานธุรการการเงิน และบริการ (Fisk, 1957 : 211 - 225)

งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนคือส่วนหนึ่งของชุมชนและเป็นสมบัติของชุมชนซึ่งตั้งขึ้นด้วยเงินที่มาจากภาษีอากรของประชาชน และทั้งจากการบริจาคของชุมชน ดังนั้นย่อมถือได้ว่า "โรงเรียนเป็นของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน" เพื่อให้บรรลุตามข้อความในอัญญประกาศนี้โรงเรียนจึงอยู่ในฐานะที่เหมาะสมในการทำหน้าที่ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสถาบันที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสมบูรณ์ต่อชุมชน (นาฏเชื้อว สุมาวงศ์, 2516 : 6)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีงานใดในการบริหารโรงเรียนจะมีความยุ่งยาก และต้องใช้ศิลปะในการบริหารอย่างมากเท่าการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ประชาชนได้ทราบ โดยไม่มีการบิดเบือนหรือแก้ตัวต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งนี้เพราะคิดว่า ประชาชนในท้องถิ่นจะเต็มใจช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนที่ทำงานอย่างตรงไปตรงมามากกว่าโรงเรียนที่มีเดห์เหลี่ยมในการทำงาน (Stoops, 1961 : 514-515)

หลักสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งสตูปลด์ (Stoops, : 515-519) สรุปไว้ดังนี้

ก. ต้องเป็นกระบวนการที่รับและให้ข่าวสารต่อชุมชน กล่าวคือบุคลากรของโรงเรียน ต้องทราบความเป็นไปต่าง ๆ ของชุมชน และในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องแถลงให้ประชาชนทราบถึงปัญหา และวิธีการดำเนินงานของโรงเรียน

ข. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนอย่างใดขึ้นอยู่กับการใช้วิธีการหลาย ๆ แบบในขณะเดียวกัน

ค. สิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนก็คือการพยายามทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนให้มากที่สุด

ง. การสร้างความสัมพันธ์ควรเป็นงานที่ทำอย่างต่อเนื่อง

จ. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนควรให้ข้อมูลที่น่าสนใจ ง่ายต่อการเข้าใจ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จาคอบสันและคณะ (Jacobson and others, 1963 : 466-478) ได้เสนอแนะงานประชาสัมพันธ์ที่สำคัญ ซึ่งโรงเรียนควรจัดเพื่อความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน คือ

1. จัดให้มีสิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. จัดให้มีบริการ เสนอข่าวจากโรงเรียนถึงบ้านเป็นประจำ
3. จัดให้มีนิทรรศการในโรงเรียน
4. จัดให้มีวันเยี่ยมเยียนโรงเรียน
5. จัดให้มีสัปดาห์แห่งการศึกษา
6. จัดให้มีโครงการเยี่ยมเยียนผู้ปกครองที่บ้าน
7. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบัน
8. ใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์
9. จัดทำรายงานประจำปี
10. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า
11. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู
12. สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยใช้กิจกรรมนอกหลักสูตร
13. สร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการให้โรงเรียนเข้า

ไปมีส่วนช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น การแสดงละครของนักเรียน

และการจัดกิจกรรมทางกีฬาในโอกาสอันควร

การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเน้นการสร้าง ความเข้าใจ และความร่วมมือของประชาชน จึงจำเป็นต้องทราบว่า โดยข้อเท็จจริงนั้นประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเพียงไร จากสรุปผลการวิจัยของเถลิงศักดิ์ พัทธโน (2514 : 151) ซึ่งทำการวิจัยกับประชาชนอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่าขอบเขตในการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมี 2 ลักษณะคือ

ก. การร่วมโดยแสดงเจตนารมณ์ตามตัวแทน เช่น ผ่านสมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาตำบล ซึ่งเป็นผู้ได้รับเกียรติเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นไปนั่งในสภาจังหวัดหรือสภาตำบลแล้วแต่กรณี บุคคลเหล่านี้ยอมนำเอาเจตนารมณ์ของราษฎรในแต่ละท้องถิ่นไปแสดงออกได้ในรูปข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี เป็นต้น

ข. การร่วมโดยตรง มีวิธีปฏิบัติแยกได้ 2 ประการ คือ

1) ร่วมจัดการบางอย่างโดยการเข้าร่วมเป็นกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ เช่น กรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา หรือการเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น เวลาโรงเรียนมีงานเพื่อการศึกษา

2) ร่วมเสียสละแรงงานหรือทรัพย์สินแยกได้เป็น การเสียสละเงิน การเสียสละแรงงาน และการเสียสละพัสดุ

นอกจากนั้นเถลิงศักดิ์ พัทธโน ได้สรุปผลไว้อีกว่า ประชาชนที่เคยเข้าร่วมโดยการเสียสละพัสดุอย่างเดียวนั้นมีเพียง 3 % เคยเข้าร่วมมือเสียสละเงินและแรงงานควบกันถึง 35 % มีการเสียสละแรงงานอย่างเดียวจำนวน 25 % เสียสละเงินอย่างเดียว 22 % แต่จากผลรายงานการวิจัยสถานะความเป็นอยู่ของครูจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ทำการศึกษาศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ (2514 : 115) เป็นผู้ดำเนินการวิจัยจากครูของจังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏผลว่า ในด้านความร่วมมือจากชุมชนนั้น ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละ 50.92 ได้รับความร่วมมือจากชุมชนน้อยมาก มีครูเพียงร้อยละ 14.80 ได้รับความร่วมมืออย่างดี จึงสรุปว่า ชุมชนไม่ให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนมากเท่าที่ควร

จากผลการวิจัยทั้งจังหวัดในภาคเหนือและใต้พบสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นนิยมเสียสละแรงงานเป็นอันดับแรก ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับผลการวิจัยในปี พ.ศ. 2506 ของ ยาทสึชิโร (Yatsushiro, 1963 : 6) ซึ่งได้วิจัยในท้องที่อำเภอชาตพนม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มีความคิดว่า รัฐบาลเป็นแหล่งเงินที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ชนบท การพัฒนาชนบทนั้นไม่ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการเงิน แต่อาจให้ความร่วมมือในเรื่องแรงงาน

การที่ประชาชนเสียสละแรงงาน หรือเงินหรือสิ่งอื่น ๆ ให้แก่โรงเรียนนั้น เกิดจากการชักจูงของครูเป็นส่วนใหญ่ ดังกล่าวคือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่เกิดความรู้สึกอยากเสียสละขึ้นมาเองมีเพียง 33 % ซึ่งแสดงว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติต่อการเข้ามีส่วนร่วมยังอยู่ในระดับต่ำ จำเป็นต้องมีวิธีการชักจูงโดยผ่านครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญของท้องถิ่นและใกล้ชิดกับเขาอยู่ตลอดเวลา มีความนับหน้าถือหน้ากันอยู่แล้วเป็นหลักใหญ่ (เอ็กิงศักดิ์ พัทธโน, 2514 : 152)

อุปสรรคที่ทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเท่าที่ควร (นำทรัพย์ จันทรหอม, 2505 : 115-116) มีดังนี้

ก. ทั้งที่บ้านและทางโรงเรียนมองไม่เห็นความสำคัญของการติดต่อระหว่างกันและขาดการติดต่อกัน โดยผู้ปกครองจำนวนมากยังถือว่า ตนมีหน้าที่ทำมาหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนเรื่องการศึกษาเป็นเรื่องของทางโรงเรียนโดยเด็ดขาด จึงมิได้สนใจกับกิจการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจนกินส์และลิปพิทท์ (Jenkins and Lippitt, 1960 : 1075) ที่ว่า ทั้งผู้ปกครองและครูต่างก็มีโอกาสที่จะเข้าใจผิด หรือมีความเห็นขัดแย้งกันได้เสมอ หนทางที่จะแก้ไขปัญหานี้ได้โดยการให้มีการสื่อสารที่ถูกต้อง โดยเฉพาะแคลปเปอร์ (Klapper, 1960 : 1078) ได้พบจากการวิจัยว่า ควรใช้การสื่อสารในแบบตัวต่อตัว (face-to-face) จะให้ผลดีกว่าการติดต่อในแบบอื่น

ข. การกวดขันหน้าที่และสิทธิของอีกฝ่ายหนึ่งมากเกินไป เช่น ทางบ้านออกความคิดเห็นแทรกแซงกิจการของโรงเรียนและการกระทำของครูเกี่ยวกับเด็ก ปัญหาข้อนี้มักเนื่องมาจากการขาดการติดต่อและทำความเข้าใจกันอย่างใกล้ชิด ทำให้ทางฝ่ายผู้ปกครองมีความคิดเห็นไปในทางขัดแย้งกันกับทางโรงเรียน

นอกจากนั้น อุปสรรคของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่ง เดกิงส์คัลท์ พัทธโน (2514 : 21-23) ได้สรุปไว้ในการจัดตั้งนี้

ก. เกิดจากตัวประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสาเหตุสำคัญของการขาดการเข้าร่วมกับกิจกรรมของท้องถิ่นรวมทั้งโรงเรียนในท้องถิ่นนั้น มองในแง่จากตัวประชาชนเอง แยกได้ดังนี้

1) ประชาชนขาดความรู้ ทั้งนี้เพราะประชาชนไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ถึงคุณค่าของการเข้าร่วมในกิจการของท้องถิ่น

2) ประชาชนขาดความสนใจ ทั้งนี้เพราะประชาชนชาวไทยเคยชินกับระบบการรวบอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมานาน ซึ่งระบบนี้ทำให้ราษฎรเกิดความเชื่อว่าการทุกอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนรวมเป็นเรื่องของรัฐบาลกลาง หรือพูดกันจนติดปากว่า เป็นเรื่องของหลวงหลาน

ข. เกิดจากการบริหารงานของส่วนกลาง กล่าวคือ ส่วนกลางควบคุมท้องถิ่นและโรงเรียนมากเกินไป ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน และข้าราชการผู้ใหญ่ซึ่งเป็นตัวแทนของส่วนกลางไม่สนับสนุนการบริหารในรูปท้องถิ่นที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยุ สาร (2511 : 86) ที่สรุปไว้ว่า ผู้บริหารชั้นผู้ใหญ่ในส่วนกลางยังลังเลใจที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีสิทธิมีเสียงในวงการการศึกษา แต่ก็พอใจที่จะโฆษณาผลงานของตนให้ประชาชนทราบเพียงอย่างเดียว กลุ่มผู้ข้าราชการจังหวัดรู้สึกว่าไม่สนใจนักที่จะให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง แม้ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยย่อยก็ไม่ดูจะเห็นด้วยนัก กลุ่มศึกษานิเทศก์จังหวัดค่อนข้างจะใจกว้างกว่ากลุ่มอื่นในเรื่องนี้ เพราะทุกคนไม่เห็นด้วยที่โรงเรียนจะไม่ยอมให้ผู้ปกครองมาเกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลหมายถึงคิดปะในการเลือกสรรคนใหม่และใช้คนเก่าในลักษณะที่จะให้ไคผลงานและบริการจากการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านั้นมากที่สุด ทั้งในทางปริมาณและคุณภาพ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2516 : 6) การบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายกว้างขวางและเป็นงานที่ยุ่งยาก

การบริหารบุคคลากรประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน (วิจิตร ชีระกุล, 2516 : 1-5)
คือ

ก. การแสวงหามูลค่าบุคคลากร ผู้บริหารจะต้องทราบวามหมายของงานของคนที่กำลัง
บุคคลหน้าทีใด สาขาใด จำนวนมากน้อยเท่าใด และมีโอกาสใดมาสังกัดเท่าใด จากนั้นก็ต้อง
กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครอย่างละเอียดตามความต้องการของหน่วยงาน รวมทั้งคุณวุฒิ อัตรา
เงินเดือน และจำนวนอัตราที่จะรับเข้าทำงาน ผู้บริหารควรที่จะจัดพิมพ์รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยว
กับหน่วยงาน สภาพท้องถิ่น สวัสดิการที่พึงได้รับ โอกาสและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
เพื่อให้ผู้สมัครได้พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนจะทำการสมัคร หรือตัดสินใจเข้าทำงานในหน่วยงาน
ของเรา เพื่อขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นภายหลังให้ลดน้อยลง และเพื่อบุคคลนั้น ๆ จะได้ยึดงาน
เป็นอาชีพหลักของเขา การประกาศรับสมัครควรจะทำอย่างกว้างขวางทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ
ทางสถาบันฝึกหัดครูหรือสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ และควรหอดระยะเวลารับสมัครให้นานพอสมควร
เพื่อให้คนมาสมัครมากและเลือกได้คนที่ที่สุด การคัดเลือกควรยึดระบบคุณธรรมคือเลือกคนที่มีความ
รู้ความสามารถโดยทั่วไป และทางด้านการเฉพาะอย่างด้วย การคัดเลือกโดยทั่วไปใช้วิธี
ตรวจสอบใบสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติและประวัติเบื้องต้น บางแห่งใช้วิธีสอบสัมภาษณ์ขั้นต้น เพื่อ
ทดสอบความสามารถในทางวิชาการ ความรอบตัว ความถนัด และความสนใจในการปฏิบัติงาน
การตรวจสอบสุขภาพและการสัมภาษณ์ขั้นสุดท้ายเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการตัดสินใจ เลือกบุคคลที่
เหมาะสมและถูกใจที่สุด โดยปกติเมื่อเลือกบุคคลได้แล้ว ขั้นสุดท้ายของการแสวงหามูลค่าบุคคลากรก็คือ
การบรรจุแต่งตั้งให้เขาปฏิบัติงานในระยะ 6 เดือนหรือ 1 ปีแรก เป็นระยะทดลองการปฏิบัติงาน
หากผู้บริหารมีความพอใจในความสามารถและผลงานของผู้นั้น ก็จะเสนอบรรจุแต่งตั้งให้ทำงานประจำ
หากผลงานไม่เป็นที่พอใจอาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับให้ยอมทำได้

ข. การบำรุงรักษามูลค่าบุคคลากร ผู้บริหารควรจัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่ให้รู้จักและ
คุ้นเคยกับปรัชญา นโยบาย หรือจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ธรรมชาติของงาน สถานที่ บุคคล
สิ่งแวดล้อมระเบียบวิธีปฏิบัติงาน และอื่น ๆ เป็นต้น ถ้าเป็นครูใหม่ควรให้มีโอกาสการสอน
ของครูคนอื่น ๆ เพื่อให้เขาใจสภาพห้องเรียนที่แท้จริง ควรจัดครูพี่เลี้ยงไว้ช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
และเปิดโอกาสให้เขามาปรึกษาหารือกับผู้บริหารอย่างสะดวกใจ การให้งานบุคคลต้องคำนึงถึง

ความสามารถ ความสนใจของเขาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบและพลังงานของแต่ละคนด้วย ในระยะแรก ๆ ควรจะให้ทำงานเป็นคณะเสียก่อน การทำงานเป็นหมู่คณะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงานโดยทั่วไป เพราะจะช่วยฝึกให้เกิดทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ การให้งานควรให้งานง่ายและยากสลับกันไป เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นไม่เครียดไม่เบื่อหน่าย เมื่องานประสบความสำเร็จควยชื่นชมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ กำลังใจ และท้าทายให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เขาจะทำงานด้วยความสนุกเพลิดเพลิน และด้วยความเต็มใจ

ค. การให้ออกจากงาน การที่บุคคลากรจะพ้นออกจากงานนั้น อาจเกิดขึ้นได้จากเหตุหลายประการ เช่น การลาออก ขอย้าย ขอโอน ลดจำนวนบุคคลากรในหน่วยงาน ทำผิดวินัย ให้ออก เกษียณอายุ พุทธภาพ หรือตาย เป็นต้น

ในการขอย้ายขอโอน หรือขอลาออก ผู้บริหารควรพิจารณาให้รอบคอบสอบถามสาเหตุอย่างตรงไปตรงมา หากพิจารณาแล้วว่ามีสาเหตุที่จำเป็นตามนั้นก็ควรจะยับยั้งให้เกิดความลำบากแก่บุคคลากร และความยุ่งยากในการบริหาร การขอย้าย ขอลาออกในบางครั้งมีผลเนื่องมาจากความไม่พอใจในการบริหาร หรือมีความเข้าใจว่าที่อื่นน่าจะดีกว่าผู้บริหารน่าจะทำความเข้าใจกันเสียก่อน และน่าจะเป็นคนช่างสังเกตเพื่อแก้ไขความรู้สึกไม่พอใจนี้ตั้งแต่นั้นมา หากผู้ขอย้ายยังแสดงความอึดอัดและยืนยันจะไป ก็ไม่ควรเคี่ยวเข็ญหรือวิงวอนลิดรอนสิทธิอันชอบธรรมของเขา ผู้บริหารที่ฉลาดจะใช้วิธีพบปะและซักถามถึงความรู้สึกของเขา ที่ที่ต่อหน่วยงานและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงหน่วยงานให้ดีขึ้น ผู้บริหารไม่ควรเฉยเมยต่อคำบอกเล่าและเสนอแนะควรจะรับฟังด้วยความยินดีและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนหมู่มากและแก่ทางราชการ สำหรับผู้ที่ครบเกษียณอายุ ควรจะสละดีและให้เกียรติเขาที่ได้รับใช้ด้วยความวิริยะอุตสาหะตลอดมา ควรจะแสดงความขอบคุณและยกย่องให้เป็นกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนหรือกรรมการสมาคมครูผู้ปกครอง เป็นต้น ส่วนบุคคลที่ต้องออกจากงานเพราะขาดความสามารถ และประสิทธิภาพในการทำงาน หรือประพฤติผิดวินัยนั้น เป็นความยุ่งยากในการบริหารบุคคลากรอยู่ไม่น้อย ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาระเบียบข้อบังคับ หรือปฎิภาหหรือผู้รู้หรือผู้บังคับบัญชาอย่างรอบคอบก่อนที่จะดำเนินการอย่างยุติธรรมที่สุด

จากหลักเกณฑ์สำคัญดังกล่าวแล้วของการบริหารงานบุคคล จะเห็นว่าการวินิจฉัย
สั่งการในเชิงบริหารเพื่อประสานความพยายามและการปฏิบัติงานของบุคคล เป็นงานสำคัญ
อย่างยิ่งของนักบริหารที่จะต้องวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ เพื่อวินิจฉัย
สั่งการให้เหมาะสมสอดคล้องกับกรณีการปฏิบัติงานแต่ละกรณี (สวัสดี สุคนธรังษี, 2517 : 294
-296)

ไวลส์ (Wiles, 1967 : 235-237) ทำการวิจัยพบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูรักงาน
รักโรงเรียน และมีกำลังใจในการปฏิบัติงานนั้น ต้องอาศัยปัจจัยดังต่อไปนี้คือ

- ก. สถานที่ทำงานมีที่วิเศษวิโส สวยงาม สะดวกสบาย
- ข. มีเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอแก่ความต้องการ
- ค. มีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน และมีความหมายต่อหมู่คณะ
- ง. ได้รับความเสมอภาคและยุติธรรม
- จ. มีส่วนในการสร้างความสำเร็จให้แก่หมู่คณะ
- ฉ. มีอิสระในการเลือกวิธีดำเนินงาน

การรักษามูลค่าการให้ทำงานในหน่วยงานของเราให้นานที่สุดโดยให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพ
ที่สุดนั้น ต้องอาศัยสิ่งจูงใจหลายอย่างซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ (สมพงศ์ เกษมสิน, 2516
: 432-442) สิ่งจูงใจดังกล่าวได้แก่

- ก. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินรายได้ ของขวัญ เหรียญตรา ประกาศนียบัตร
- ข. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสให้ได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีชื่อเสียง เกียรติยศ
อำนาจ และตำแหน่งที่สูงขึ้น

ค. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน พยายามสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่คณะให้
ลึกมั่นคงในการทำงาน จัดบริเวณสถานที่ให้ร่มรื่นสวยงามน่าอยู่ ห้องทำงานให้เหมาะสม มีเครื่องมือ
เครื่องใช้พอสมควร และมีสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่เขาและครอบครัวตามความจำเป็น

ง. สิ่งจูงใจที่เป็นชื่อเสียงของโรงเรียน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและประสบ
ความสำเร็จในกิจการงานต่าง ๆ ย่อมเป็นสิ่งประกันความมั่นคงในการทำงานของครู ครูจะเกิด
กำลังใจและพลัดพ้อกับการงานมากขึ้น ถ้าเขาได้มีโอกาสได้ร่วมสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน
และมีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียนด้วย

ครูหรือบุคคลทุกระดับทุกประเภท ไม่ว่าจะมีความสามารถกี่แค่ไหนเพียงใด ถ้าทำงานจำเจ อยู่เสมอ ย่อมเกิดความเบื่อหน่าย ถึงวิชาการต่าง ๆ เจริญและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วแล้ว ก็จะกลายเป็นคนล้าสมัยไปอย่างรวดเร็ว การให้ครูหรือบุคคลใดเปลี่ยนบรรยากาศหรือ ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ จะช่วยสร้างความกระปรี้กระเปร่า ความเข้มแข็ง ความสนใจ และมีพลังงานที่จะทำงานได้ดีขึ้น การฝึกอบรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะสนับสนุนให้ขึ้น อาจ จะโดยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียน การทัศนจร การชมการสาธิตการสอน หรือการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ ของบุคคลากร อาจทำได้หลายวิธี (พนัส หันนาคินทร์, 2513 : 70-80) คือ

ก. การฝึกอบรมก่อนเข้าปฏิบัติกร

ข. การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติการ ได้แก่การเข้าร่วมสัมมนา ประชุมอบรมตาม สมาคมต่าง ๆ เป็นครั้งคราว หรือจัดขึ้นเองในหน่วยงานของเรา

ค. การฝึกฝนตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน เช่น ศึกษาทางไปรษณีย์ เป็นสมาชิก วารสารการศึกษาที่เป็นประโยชน์

เพื่อให้เห็นภาพพจน์ของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ ตำแหน่งครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงขอถกลักษณะบางประการของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งวิญญู อังคณารักษ์ (2516 : 188-190, 214) กล่าวไว้มีดังนี้

ก. ข้าราชการกรุงเทพมหานครไม่มีการโยกย้ายงานจากที่หนึ่งไปยังงานอีกที่หนึ่ง ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันอย่างเป็นธรรมชาติในบรรดาข้าราชการเอง ไม่ว่าจะมีรูปการปกครอง อย่างไร หรือจัดรูปแบบการบริหารการปกครองอย่างไร กลุ่มข้าราชการดังกล่าวยังผนึกรวมกัน อย่างเหนียวแน่นเป็นกลุ่ม ๆ และจะปฏิบัติงานของตนโดยสงบเรียบร้อย ตราบใดที่ผู้ปกครองซึ่ง หมุนเวียนเปลี่ยนกันอยู่เสมอ นั้น ไม่ไปใช้อำนาจกระทบกระเทือนกลุ่มข้าราชการเหล่านี้ กลุ่ม ข้าราชการเหล่านี้ก็จะปฏิบัติหน้าที่โดยปกติและจับกลุ่มกันอย่างเป็นธรรมชาติ และบางกลุ่มก็รักษาดล ประโยชน์ของตนอย่างเหนียวแน่นต่อไป ในการทำงาน แต่ละกลุ่มจับตาซึ่งกันและกัน ไม่ไว้วาง ใจกัน วางเชิงกันอยู่ในที่แต่ไม่มีการแสดงออกโดยชัดแจ้ง เพื่อเป็นการเปลี่ยนตัวผู้บริหารสำคัญ ๆ ของจังหวัด หัวหน้าของกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้จะพยายามชิงไหวชิงพริบกันในการที่จะรับใช้และ สนิทสนมกับผู้บริหารที่สำคัญ ๆ ผู้นั้น

ข. ข้าราชการกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน รวมทั้งข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและลูกจ้างต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มีการจัดตั้งกรุงเทพมหานคร ความรู้ตลอดจนการฝึกอบรมบรรดาบุคคลเหล่านี้ยังไม่เพียงพอที่จะปรับปรุงคุณภาพของบรรดาบุคคลเหล่านี้โดยส่วนรวมให้สามารถทำงานมีประสิทธิภาพเทียบกับข้าราชการหรือพนักงานฝ่ายปกครองได้

ค. เกี่ยวกับเรื่อง "ขวัญ" ของข้าราชการกรุงเทพมหานครในการทำงานนั้น ปรากฏว่าขวัญของข้าราชการกรุงเทพมหานคร อยู่ในสภาพต่ำอย่างยิ่งยากที่จะแก้ไข จนเป็นความเคยชินไปเสียแล้ว

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการหมายถึงการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพที่สุด (ภิญโญ สาธร, 2516 : 252) การบริหารงานด้านวิชาการต้องอาศัยเทคนิคในการรู้จักใช้คนมากกว่าการสอนคนอื่นว่าเขาควรทำอย่างไร นั่นคือผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะการเป็นผู้นำในแบบประชาธิปไตยมากกว่าจะใช้แบบเผด็จการหรือยึดถือตัวเองเป็นใหญ่ (Jacobson, 1963 : 87)

ภิญโญ สาธร (2516 : 253-255) ได้ให้ข้อคิดว่าการปรับปรุงงานวิชาการมีหลักสำคัญที่ควรระลึกถึง 15 ประการ คือ

1. พิจารณาหลักสูตรที่ใช้อยู่โดยรอบคอบให้รู้วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสอนรายวิชา เนื้อหาของวิชาที่จะต้องสอนตามหลักสูตรว่ามีอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรนำมาปฏิบัติในการสอนเพื่อเสริมหลักสูตร
2. พิจารณาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบโดยรอบคอบ ดูว่าเนื้อหาของแบบเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบตรงกับหลักสูตรเพียงใด ตอนใดขาดตกบกพร่องก็จะจัดหาทางเพิ่มเติมเท่าที่ควร
3. ในกรณีที่มีประมวลการสอนอยู่แล้ว ครูจะต้องร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของประมวลการสอนด้วย
4. พิจารณาข้อสอบวิชาต่าง ๆ ที่เคยจัดสอบมาแล้ว เพื่อทราบแนวทางของข้อสอบ แนวของข้อสอบจะช่วยครูได้มากในการสอนให้ถูกทิศทาง

5. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือการเปลี่ยนแปลงเรียนไม่มีประโยชน์เลย ถ้าครูไม่ยอมเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพแวดล้อม ดังนั้นการอบรมครูให้รู้วิธีการใหม่ ๆ ในการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนช่วยปรับปรุงงานวิชาการได้มาก

6. ในคานักเรียน ครูใหญ่ควรจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปมาบรรยายวิธีการเรียนที่จะก่อให้เกิดผลดีเป็นครั้งคราว

7. การกำหนดให้ครูในโรงเรียนผลิตเปลี่ยนเป็นผู้บรรยายพิเศษในการประชุมนักเรียนบางชั้นทั้งโรงเรียน ซึ่งจัดให้มีเป็นครั้งคราว ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้พิเศษเพิ่มเติมได้มาก ครูใหญ่จึงควรจัดให้มีเป็นประจำอย่างน้อย 2 ครั้งในภาคเรียนหนึ่ง ๆ

8. ควรนำผลการสอบของแต่ละวิชาแต่ละชั้นมาวิเคราะห์ทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อครูจะรู้ว่าการสอนวิชานั้น ๆ ใดผิดพลาด

9. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูทุกคนอ่านหนังสือหรือตำราวิชาครูเสียบ้างเป็นครั้งคราว แม้จะเคยเรียนมาแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไปความรู้ทางวิชาครูอาจจะบกพร่องไปได้

10. ควรมีการประชุมครูเพื่ออภิปรายปัญหาาร่วมกันเกี่ยวกับการสอนและการเรียนของนักเรียนบ้าง อย่างน้อยภาคเรียนหนึ่งควรทำไ้สัก 2 ครั้ง

11. ครูใหญ่ควรไปเยี่ยมห้องเรียนขณะครูสอนเสียบ้าง ในห้รู้ว่าในโรงเรียนครูเขาสอนกันอย่างไร และควรทำเป็นประจำจนครูรู้สึกเป็นของธรรมดาที่ครูใหญ่มาขอดูการสอน

12. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูน้อยที่มีชั่วโมงว่างเขาไปนั่งคุยเพื่อนครูสอนเสียบ้าง จะไดช่วยกันค้นคว้าวิธีสอนให้ดีขึ้น และบางทีอาจเกิดความคิดดี ๆ นำมาแก้ไขปรับปรุงตนเองก็ได้

13. ครูใหญ่ไม่ควรแสดงการสอนให้ครูน้อยดูด้วยตนเองเพราะอาจผิดพลาดได้ แต่ถ้าอยากให้ครูเห็นวิธีการดี ๆ ก็อาจเชิญครูอื่นที่เห็นว่ามีความสามารถมาแสดงให้ดูก็ได้

14. ในระหว่างหยุดเรียนปลายปี โรงเรียนควรจัดให้มีการสัมมนาของคณะครูทั้งโรงเรียนบ้าง เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนในบรรยากาศทางวิชาการ

15. ส่งครูไปรวมอบรมที่คุรุสภา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นจัดให้ มีขึ้นเป็นครั้งคราวเสียบ้าง เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้เปิดหูเปิดตาเห็นโลกกว้าง แทนที่จะเห็นแต่โรงเรียนของตนเองเพียงอย่างเดียว

นอกจากนั้น การบริหารงานทางวิชาการ ผู้บริหารการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูใหญ่ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน การจัดห้องสมุดโรงเรียน และการสอนต่าง ๆ ตามสมควร แต่จากผลการวิจัยของ กฤษณา ชำยง (2514 : 188) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ได้สรุปได้ว่า กลุ่มครูใหญ่ยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอนโดยทั่วไปเป็นรายวิชา และเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนน้อยมาก จึงควรที่หน่วยงานเจ้าสังกัดต้องสนใจในการจัดให้มีการประชุมอบรมครูใหญ่และครูช่วยครูใหญ่เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ทันต่อความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาต้องมีความรับผิดชอบทั้งต่อการปรับปรุงงานและการศึกษาหลักสูตรอย่างยิง (Clary, 1959 : 1241)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารวิชาการโดยเฉพาะในเรื่องที่น่าจะกล่าวถึงอย่างยิ่งก็คือแนวคิดของเบนเน็ต (2517 : 356-357) ที่ให้ความเห็นไว้ว่าถึงแม้ว่าในหลักสูตรประถมศึกษาจะมีวิชาต่าง ๆ ที่เราเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับปัญหาต่าง ๆ ของชนบท เด็กก็ไม่ได้รับการสั่งสอนให้รู้ถึงความสัมพันธ์นี้ ทั้งนี้เพราะ

ก. วิชาสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือเกษตรก็ได้รับการบรรจุเข้าเป็นวิชาหนึ่งที่ต้องการชั่วโมงเรียน และเด็กต้องเรียนเพื่อให้สอบได้เท่านั้น

ข. ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องทางปฏิบัติ แต่วิชาที่สอนนั้นสอนด้วยการบรรยาย ไม่พยายามให้เกิดการทดลองหรือปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ว่า คำพูดของครูหรือสิ่งที่เขียนไว้ในตำรานั้นนำไปปฏิบัติได้

ค. เนื่องจากจะทำหลักสูตรให้เป็นมาตรฐานสากล วิชาที่สอนจึงไม่สัมพันธ์กับความต้องการของเด็กและความต้องการของแต่ละชุมชน ด้วยเหตุนี้โรงเรียนในสายตาของเด็กและครูปกครองเป็นเสมือนสถาบันแปลกหน้า ซึ่งมีหน้าที่หยิบบัญชีการออกจากหมู่บ้านไปสู่การมีอาชีพสมัยใหม่ในเมือง

สำหรับสุระ สนิทชานนท์ (2517 : 148) มีความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในปัจจุบันว่า ระบบการศึกษาของเราในปัจจุบัน เป็นการให้การศึกษาโดยปราศจากจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด เป็นการให้และรับการศึกษาเพื่อให้อ่านออกเขียนได้ และให้ใคร่ครวญไต่สวนการศึกษาระดับนั้น ๆ

มาแล้ว ระบบการศึกษาของเราเน้นหนักไปในการท่องตำราในห้องเรียน ตลอดจนผลการสอบที่เป็นไปตามตำราตายตัว การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดความอ่านเป็นของตนเองหรือการทำงานให้เป็นจริง ๆ มีน้อยมากในแทบทุกระดับ และในที่สุดเมื่อจบการศึกษาและต้องเผชิญกับภารกิจที่รอคอยอยู่ ภูวนการศึกษาไม่ว่าระดับใด ส่วนใหญ่มักจะต้องเผชิญกับความไม่พร้อมและไม่รู้อย่างลึกซึ้งของตนเอง อันเป็นเหตุให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทุกอย่างอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับชนชาติอื่น ๆ ส่วนใหญ่ ✓

ส่วนพิสิฐ ภัคเกษม (2517 : 167-168) ได้ให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรของเรา โดยอ้างข้อสังเกตของธนาคารโลกเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของไทยดังนี้

ก. วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับประถมและมัธยมไม่ชัดเจน จึงยากแก่การจัดหลักสูตรให้สนองจุดมุ่งหมาย หรือจัดระบบประเมินผลการศึกษาระดับดังกล่าวด้วย

ข. หลักสูตรเนื้องานวิชาการมากเกินไป และนักเรียนส่วนใหญ่เรียนเพื่อมุ่งจะให้ผ่านการสอบและขาดการฝึกฝนด้านวิชาชีพ ซึ่งจะนำไปประกอบอาชีพการทำงานได้ โดยเฉพาะในชนบทซึ่งนักเรียนไม่สามารถจะเรียนต่อขั้นสูงต่อไปได้

ค. ตำราและแบบเรียนยังขาดการวิจัยที่เพียงพอ และไม่ได้มีการทดลองใช้ก่อนเพื่อทดสอบและปรับปรุงต่อไป

ง. หลักสูตรส่วนใหญ่ประสบปัญหาว่ามีวัตถุประสงค์หลักไม่ชัดเจนว่าสอนไปเพื่ออะไรในแต่ละระดับการศึกษา

จ. หลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาคควรจะให้สอดคล้องและสนับสนุนกันโดยมองการศึกษาเป็นระบบเดียวกัน กล่าวคือ เพื่อฝึกอบรมกำลังคน เพื่อสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม

ฉ. ทางเทคนิคการศึกษาปรากฏว่า การเรียนการสอนของเราพึ่งการบรรยายและตำราส่วนใหญ่ การศึกษาคนหาความรู้ด้วยตัวเองนอกห้องเรียนยังมีไม่พอ

ในการนี้ พิสสิฐ ภัคเกษม ได้เสนอว่า ระดับประถมศึกษาควรมีหลักสูตรการฝึกอาชีพแบบโรงเรียนแบบประสมซึ่งเมื่อจบไปแล้วจะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที สำหรับสุวิทย์ ยี่งวรพันธ์ (2517 : 182) ก็มีความเห็นสอดคล้องในการปรับปรุงหลักสูตรของไทยในปัจจุบันโดยเน้นในด้านต่อไปนี้

ก. การจัดทำหลักสูตร การเขียนตำราและการผลิต ต้องมีมาตรการในการควบคุมมิให้เอาอิทธิพลทางการมาทำลายหลักหรือหัวใจของการศึกษา

ข. ครูกับวิธีการสอนต้องได้รับการพิจารณาให้เลิกวิธีท่องจำ แต่ให้เรียนด้วยเหตุผลและสอนให้นักเรียนใช้คำว่า "ทำไม" รวมทั้งการนำไปเชื่อมโยงในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนหรือชีวิตของจริงประกอบ

ค. หลักสูตรควรจะต้องถึงปัญหาชีวิตประจำวันด้วย

ยังมีแนวคิดที่นำรับฟังต่อการเรียนการสอนให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ซึ่งได้สรุปปัญหาของหลักสูตรอันเป็นผลจากการวิเคราะห์ของคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2515 โดยสรุปว่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517 : 98-99)

ก. หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง กล่าวคือหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกำหนดความมุ่งหมายไว้มากเกินกว่าสิ่งที่ควรทำไปจะปฏิบัติให้บรรลุผล ความมุ่งหมายอันมากมายนั้นไม่สอดคล้องกับลำดับวุฒิภาวะของเด็กเป็นสากลเกินไป มีโคตั้งอยู่บนความเป็นจริงของบ้านเมือง และมีลักษณะเป็นเค้าโครงสำหรับเขียนแบบเรียนมากกว่าจะเป็นหลักสูตรที่แท้จริง เพราะมิได้กำหนดกิจกรรมการเรียน วิธีสอนไว้แต่อย่างใด ยิ่งไปกว่านั้น ในขณะที่หลักสูตรมุ่งเน้นความรู้ดีและค่านิยมต่าง ๆ แก่แบบเรียนและขอให้จริงในกระบวนการเรียนมุ่งเน้นไปทางด้านความรู้ ฉะนั้นความมุ่งหมายอันกว้างขวางงดงามในหลักสูตรจึงบรรลุผลน้อยลงเรื่อยไป

ข. เนื้อหาสาระขาดความยืดหยุ่น ในทางด้านเนื้อหาสาระและเวลาเรียนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ มีเป็นอันมากที่เป็นความรู้ประเภท "รู้ไว้ใช้ว่า" ซึ่งหาได้เป็นความรู้ที่มีส่วนพัฒนาระบบความคิด หรือสามารถนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตให้เจริญงอกงามขึ้นไม่ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ การกำหนดเนื้อหาวิชาไว้ตายตัวเป็น 6 วิชาในชั้นประถมต้น และ 8 วิชาในชั้นประถมปลายก็ก่อให้เกิดความคับแคบ ไม่สามารถเพิ่มเติมความรู้ต่าง ๆ อีกเป็นเอนกประการที่จำเป็นต่อชีวิตในปัจจุบันและอนาคต จึงมักมีเสียงเรียกร้องให้เพิ่มเวลาเรียนหรือเพิ่มวิชาซึ่งก็ไม้อาจทำได้ เพราะหลักสูตรกำหนดทุกอย่างไว้ตั้งแต่หัว ขวงเวลาเรียนก็ไม่ยืดหยุ่น และเวลาเรียนทั้งปีก็น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก

ค. ความบกพร่องของหลักสูตร ในด้านข้อเท็จจริงของกระบวนการเรียนการสอนหรืออีกนัยหนึ่งคือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริง ปรากฏว่าหลักสูตรไม่สามารถสื่อความหมายกับครูที่จะนำไปใช้ได้จริง หลักสูตรมิได้ให้แบบอย่างวิธีการเรียน วิธีสอน และการจัดทำกิจกรรมพอที่จะเป็นแนวให้ครูและนักเรียนนำไปปฏิบัติได้ ครูยึดแบบเรียนของเด็กเป็นที่พึ่งสำคัญการเรียนทุกวิชาเป็นไปในลักษณะท่องบ่นข้อความในแบบเรียนทั้งสิ้น และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากทุกวิชา จนกระทั่งผู้วิจัย ป.4 ไปแล้ว เป็นผู้ไม่รู้หนังสือมีจำนวนประมาณถึงร้อยละ 34 ของผู้จบ ป. 4 ทั้งหมดหรือกว่านั้น

ง. เนื้อหาหลักสูตรไม่จบในตัวเอง กล่าวคือเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นนี้ เป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนได้พื้นฐานความรู้เพื่อเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นไป แต่ตามความเป็นจริง ผู้เรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่เรียนต่อระดับสูง ส่วนใหญ่จะออกไปหางานหาเช้ากินค่ำตามสภาพแวดล้อมของเขา ความรู้ที่ได้ไปจึงสูญเปล่า ไร้ประโยชน์เสียมาก

จากแนวคิดต่าง ๆ ในด้านการบริหารวิชาการดังกล่าวแล้ว ย่อมเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เนื้อหาตำราเรียนตั้งแต่ระดับประถมให้ทันกับเหตุการณ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เรื่องใดที่ไม่น่าสนใจหรือล้าสมัยต้องกล่าพอที่จะตัดทิ้งไป (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2517 : 163)

อีกประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ การปรับปรุงตัวครูผู้สอนให้ควบคู่กันไปด้วย เพราะจากการสำรวจการสำรวจขององค์การทางราชการหลายแห่งปรากฏว่า ครูในโรงเรียนชั้นประถมและชั้นมัธยมหลายโรงเรียน ยังไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมอย่างดีพอเพื่อสอนวิชาของเขา ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในอาชีพครู ครูที่ได้รับการเตรียมอย่างดียังไม่มีโอกาสเพียงพอที่จะเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ของเขา เนื่องจากการสอนเป็นวิธีการที่ละเอียดอ่อนของการเรียนรู้ (วิจิตร สิ้นศิริ, 2517 : 128-129)

การบริหารกิจการนักเรียน

การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของครูใหญ่ที่จะต้องดำเนินงานอย่างฉลาด เพื่อให้กิจการนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักว่า โรงเรียนควร

พยายามให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาสมาเป็นนักเรียนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม เพราะการศึกษาช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นพลเมืองดีของชาติ

การบริหารกิจการนักเรียนประกอบด้วย ส่วนนักเรียน การรับเข้าเรียน การลงทะเบียนเรียน การแบ่งกลุ่มแบ่งชั้น กิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่นักเรียนจัดทำ ตลอดจนบริการเพื่อสวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน (บุญโญ สุวรรณ, 2516 : 204)

การจัดทำสำมะโนโรงเรียน หมายถึงการสำรวจเด็กที่อยู่ในเกณฑ์เข้าโรงเรียนตามกฎหมาย สำหรับเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนนั้น ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาควรสอดส่องดูแลและสำรวจให้ทราบว่า ยังมีเด็กคนใดที่ไม่ได้มาเรียนตามกฎหมายอีกบ้าง

การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียน ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา คือรับเด็กในบังคับตั้งแต่อายุย่างเข้าปีที่ 8

การแบ่งกลุ่มนักเรียน ส่วนใหญ่นิยมแบ่งตามกลุ่มอายุตามปฏิทิน ต่อมามีการแบ่งกลุ่มตามระดับความสามารถในการเรียน เช่น จัดคนที่เรียนดีให้อยู่ห้อง ก คนเรียนรองลงมาอยู่ในห้อง ข และห้องอื่น ๆ ไปเรื่อย ๆ แนวคิดนี้มีผู้เห็นด้วยและคัดค้าน ดังนั้นในปัจจุบันจึงไม่นิยมแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ แต่นิยมให้เรียนคละกันไป

การเลื่อนชั้น เป็นวิธีการที่ยังใช้กันอยู่โดยทั่วไปในประเทศไทย เกี่ยวกับการเลื่อนชั้นมีปัญหาเกี่ยวข้องกับอยู่มาก เช่น ปัญหาเด็กตกชั้นซึ่งมีสาเหตุมาจากการสอนไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งที่มาจากกระบวนการสอบโอเน็ตที่ยังบกพร่อง เป็นเหตุให้รัฐต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ไปละมากมาย ซึ่งน่าจะค้นหาทางแก้ไขอย่างเหมาะสม

การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน การดูแลให้นักเรียนรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน เป็นเรื่องยุ่งยากที่สุดอย่างหนึ่งในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนต้องเข้าใจถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัย 5 ประการ ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง เรื่องที่เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของนักเรียน เกี่ยวกับครู เกี่ยวกับทางบ้านหรือสังคมแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ และสภาพสังคมโดยรวมของบ้านเมือง ต่อจากนั้นคณะกรรมการพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขวิธีการรักษาระเบียบวินัยที่เกิดจากสาเหตุแต่ละประเภทเท่าที่จะทำได้

บริการแนะแนวนักเรียน โรงเรียนควรให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน เพื่อส่งเสริม

พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน บริการแนะแนวโดยทั่วไปประกอบด้วย บริการให้คำปรึกษา บริการศึกษาได้ก บริการปฐมนิเทศ บริการข่าวสาร บริการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ บริการทำงานให้ และบริการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนทั้งชั้นปัจจุบันศิษย์เก่า

กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ได้แก่ บรรดากิจกรรมประกอบหรือนอกหลักสูตรที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน กิจกรรมที่สามารถจัดในโรงเรียนประถมศึกษา (พนัส หันนาคินทร์, 2513 : 159, 162-167) ปีดังนี้

- ก. กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น สถานักเรียน
- ข. การประชุมซึ่งอาจมีกิจกรรมอย่างอื่นเสนอต่อที่ประชุมนักเรียน เช่น ปรากฏการณ์การชมภาพยนตร์
- ค. ชุมนุม เช่น ชุมนุมทางวิชาการ
- ง. กิจกรรมที่กระทำนอกโรงเรียน เช่น การจัดทัศนาวจร
- จ. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน หนังสือพิมพ์ประจำปี และหนังสือคู่มือนักเรียน
- ฉ. กิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา
- ช. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีและศิลป์
- ซ. กิจกรรมเกี่ยวกับการละครและการพูดในที่สาธารณะ
- ณ. กิจกรรมเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ เช่น การลูกเสือและอนุภาษาด

การบริหารงานธุรการ การเงิน และบริการ

การบริหารงานธุรการเป็นงานบริหารโรงเรียนส่วนหนึ่งที่มีว่าสำคัญอันเกี่ยวกับการจัดหา การใช้จ่าย การบัญชี การบำรุงรักษา การจัดหน่วยงาน และการดูแลเกี่ยวกับการเงินและวัสดุอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพที่จะช่วยสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนใช้ความพยายามในการทำงานได้อย่างสูงสุด เพื่อช่วยในบรรลุตามจุดหมายของการศึกษาที่วางไว้ (Harris, 1960 : 161)

ปัญญา สาร (2516 : 308-313) กล่าวว่า งานธุรการโรงเรียนเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ 7 เรื่อง คือ

1. การจัดโรงเรียน มีงานสำคัญ 2 อย่างคือ

ก) กำหนดการเกี่ยวกับการสอนการเรียนซึ่งโรงเรียนควรจัดทำเป็นระเบียบต่าง ๆ คือ ระเบียบการใช้ห้องเรียน ระเบียบกำหนดงานให้ครู รายการวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในโรงเรียน รายชื่อนักเรียนแต่ละชั้นพร้อมด้วยประวัติส่วนตัวและการเรียนสั้น ๆ เทาที่เห็นว่าครูใหญ่ควรรู้ ตารางสอนใหญ่แสดงวันเวลาสอนของแต่ละชั้นทั้งโรงเรียน ตารางสอนของครูแต่ละคน รายการกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมพิเศษประจำวันของนักเรียน

ข) กำหนดการเกี่ยวกับการทำงานและแฟ้มเอกสาร

2. กิจกรรมนักเรียน มีเรื่องสำคัญ 4 เรื่องคือ บริการข่าวสาร เวลามาเรียน รายงานถึงผู้ปกครอง และระเบียบวินัยของโรงเรียน

3. บุคคลากร เกี่ยวกับครู คนงาน ภารโรง โรงเรียนควรจัดทำประวัติการศึกษา ประวัติส่วนตัว ครอบครัว และบันทึกปกปิดต่าง ๆ เกี่ยวกับบุคคลากรที่ครูใหญ่ควรทราบ

4. หลักสูตร แบบเรียน และอุปกรณ์อย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอน โรงเรียนควรจัดหาไว้ให้พร้อมในสำนักงานครูใหญ่

5. กิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนควรจัดทำไว้ให้พร้อม

6. การบำรุงรักษาเพื่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ได้แก่การจัดทำหลักฐานต่าง ๆ เช่น ระเบียบครูแทน สมุดลงเวลามาทำงานของบุคคลากร บัญชีจำนวนนักเรียนทุกชั้น กิจกรรมเพื่อความปลอดภัย และวารสารของโรงเรียน

7. งานธุรการ ได้แก่งานสารบรรณ งบประมาณ บัญชีเงินเดือนครูและคนงาน บัญชีเงินต่าง ๆ บัญชีทรัพย์สิน บัญชีพัสดุครุภัณฑ์และอุปกรณ์การสอน

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานธุรการและบริการอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน ผู้บริหารควรพยายามทุกวิถีทางที่จะดูแลโรงเรียนให้มีความน่าอยู่คลาไคลมากที่สุด ที่สำคัญคือ ผู้บริหารไม่ควรติดยึดหน้าโรงเรียนว่า "สถานที่ราชการหามเขา" เพราะโดยหลักการบริหารการศึกษาแล้ว โรงเรียนเป็นศูนย์กลางประชาคม โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อประชาชน ดำเนินงานโดย

ประชาชน และเป็นของประชาชน ประชาชนจึงควรเข้าออกโดยสะดวกสบาย หากเกรงว่าจะมีคนมาทำความเสียหาย ผู้บริหารต้องใช้เทคนิคในการบริหารและเทคนิคมนุษยสัมพันธ์อย่างอื่นแก้ไข ไม่ควรใช้อำนาจราชการกับประชาชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2517 (17 พฤษภาคม 2517 - 16 มีนาคม 2518) จำนวน 382 โรงเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มเซตจากจำนวนเซตที่มีอยู่ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด 23 เซต เลือกมาประมาณร้อยละ 20 วิธีเลือกเซตใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของกลาส (Glass, 1970 : 510-512) ผลจากการสุ่มตัวอย่างได้เซตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 เซต คือ คลุสึท ปทุมวัน ธนบุรี ราษฎร์บูรณะ และบางกะปิ

เมื่อได้เซตซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนมาใช้ในการวิจัยประมาณร้อยละ 50 ของโรงเรียนประถมศึกษาจากเซตที่ได้รับเลือกมาเป็นตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ครูและศึกษานิเทศก์ กลุ่มครูใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากคณะครูในโรงเรียนที่ได้รับเลือกมาใช้ในการวิจัยประมาณร้อยละ 50 การเลือกครูและโรงเรียนดังกล่าวมาแล้ว ใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของกลาส เช่นเดียวกัน ส่วนศึกษานิเทศก์ใช้ศึกษานิเทศก์ฝ่ายประถมศึกษาทั้งหมดที่สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มประชาชน ใช้กรรมการศึกษาของแต่ละโรงเรียนที่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในจำนวนไม่น้อยกว่าโรงเรียนละ 10 คน ถ้าโรงเรียนใดไม่มีกรรมการศึกษาก็จะใช้ประชาชนซึ่งมีบุตรหลานอยู่ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแทน ในจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน เช่นกัน การเลือกประชาชนในกรณีดังกล่าว ใช้ประชาชนที่ต้งบ้านเรือนอยู่ใกล้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากวิธีการข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเซต 5 เซต จำนวนโรงเรียน 37 โรงเรียน จำนวนครู 309 คน และกรรมการศึกษาหรือประชาชน 370 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1. จำนวนโรงเรียน ครู และประชาชน จำแนกตามเขตที่ได้รับเลือก

ลำดับที่	ชื่อเขต	จำนวนโรงเรียน		จำนวนครู-นักวิชาการ		จำนวนกรรมการศึกษา
		จำนวนทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง	
1	คูสิต	14	7	200	100	70
2	ปทุมวัน	9	4	108	54	40
3	ธนบุรี	15	7	126	63	70
4	ราษฎร์บูรณะ	13	6	86	43	60
5	บางกะปิ	26	13	99	49	130
	รวม	77	37	619	309	370

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ใช้แบบการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในการจัดทำแบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ชุด เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจาก

ก. ผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าฝ่ายสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ในสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย หัวหน้ากองวิชาการ หัวหน้ากองโรงเรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ หัวหน้าเขต ศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัดและผุขวย ครูใหญ่และผุขวยครูใหญ่

ข. นักวิชาการ ประกอบด้วยครูและศึกษานิเทศก์

ค. ประชาชน ประกอบด้วยกรรมการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้อยู่ในโครงการวิจัยของกองวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ประกอบคณินิสิตทำการวิจัย 10 คน หัวข้อเรื่องของการวิจัยใช้หัวข้อเดียวกัน คือ "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา" แต่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยต่างกันทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ สังเกต และจำนวน ดังนั้น ในการพิจารณาออกแบบสอบถามครั้งนี้ คณะอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการประสานงานของโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและบรรณานิสิตผู้ทำการวิจัยทั้ง 10 คนได้ประชุมเพื่อพิจารณาขอบข่ายของการจัดทำแบบสอบถาม และการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งปรากฏว่า ในการจัดทำแบบสอบถามครั้งนี้ที่ประชุมต้องการให้กำหนดน้ำหนักของจำนวนข้อของแบบสอบถาม โดยยึดความเหมาะสมและความสอดคล้องในเชิงทฤษฎีบริหารการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2. กำหนดน้ำหนักของจำนวนข้อในแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนข้อ					รวมจำนวนข้อ
	วิชาการ	บริหารบุคคล	สัมพันธ์ชุมชน	กิจการนักเรียน	ธุรการ	
ผู้บริหาร	15	15	10	10	10	60
นักวิชาการ	20	5	10	20	5	60
ประชาชน	10	5	15	10	10	50

ลำดับชั้นในการจัดทำแบบสอบถาม

เนื่องจากการจัดทำแบบสอบถามครั้งนี้ คณะนิสิตผู้วิจัยต้องจัดสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยได้ดำเนินการตามลำดับชั้น ดังนี้

1. แบ่งคณะนิสิตในโครงการออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน ให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบในการรวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญของงานหลักในการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทมา กลุ่มละ 1 งาน แล้วส่งมอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานในโครงการตรวจสอบแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องที่สุด

2. คณะนิสิตและกลุ่มรับผิดชอบในการออกแบบสอบถามในแต่ละงาน โดยยึดเนื้อหาสาระที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานแบบสอบถามที่จัดทำเป็นแบบสอบถามในเชิงพฤติกรรมทั้งสิ้น จำนวนข้อของแบบสอบถามที่จัดทำในชั้นนี้มีจำนวนเป็น 2 เท่าของที่ต้องการจริง ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและถูกต้อง

3. คณะนิสิตทั้ง 10 คนได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานแล้ว ไปทำการทดลองใช้แบบสอบถามกับคณะครูและประชาชนในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดที่เกี่ยวข้อง ที่มีได้เป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ชลบุรี สมุทรสาคร และฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2517 ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.891 ซึ่งหาโดยวิธี (Coefficient-alpha) ส่วนความเที่ยงตรงนั้น ได้พิจารณาจากความถูกต้องของเนื้อหาและสาระสำคัญของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเป็นชั้น ๆ ดังนี้

1. ขอหนังสือมาตัวจากกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง หัวหน้าฝ่ายสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร ศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าเขตที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังปรากฏในภาคผนวกหน้า (5)-(8) หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อนุญาตและออกหนังสือนำถึงครูใหญ่โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม ดังปรากฏในภาคผนวก หน้า (9) - (10)

2. ผู้วิจัยไปติดต่อขอความอนุเคราะห์จากครูใหญ่เพื่อแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง รวมทั้งทำการสังเกต และสัมภาษณ์ด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้กระทำในระหว่างวันที่ 6 มกราคม 2518 ถึง 4 กุมภาพันธ์

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบดู ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างกาเครื่อง
หมายครบทุกข้อของแบบสอบถาม จำนวน 538 ฉบับ คิดเป็น 96.08 % แต่มีแบบสอบถามบาง
ฉบับที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนตัวไว้ครบถ้วน ซึ่งมีจำนวน 48 ฉบับ คิดเป็น
8.54 %

การเจาะบัตรข้อมูล

มีวิธีการเป็นชั้น ๆ ดังนี้

1. การกำหนดกรอบ

ลำดับ	รายการ	รหัส
1 - 3	Identity	
4	กลุ่มของข้อมูล	ผู้บริหาร 1
		นักวิชาการ 2
		ประชาชน 3
5	เพศ	ชาย 1
		หญิง 2
6	อายุ	ไม่เกิน 30 ปี 1
		31 - 40 ปี 2
		มากกว่า 40 ปี 3
		ไม่แจ้ง 4
7	อายุราชการ	1 - 10 ปี 1
		11 - 20 ปี 2
		มากกว่า 20 ปี 3
		ไม่แจ้ง 4

คอลัมน์	รายการ	รหัส
8	สถานภาพทางการสมรส	
	โสด	1
	สมรส	2
	หย่าขาด	3
	ไม่แจ้ง	4
9	วุฒิ	
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1
	ปริญญาตรี	2
	สูงกว่าปริญญาตรี	3
	ไม่แจ้ง	4
10	รายได้ในครอบครัวต่อเดือน	
	500 - 1500 บาท	1
	1501 - 3500 บาท	2
	มากกว่า 3500 บาท	3
	ไม่แจ้ง	4
11	อาชีพ	
	เกษตรกร	1
	ค้าขาย	2
	รับราชการ	3
	ไม่แจ้ง	4
12	ตำแหน่ง	
	ผู้บริหารการศึกษาซึ่ง ประจำในโรงเรียน	1
	ผู้บริหารการศึกษาซึ่ง ไม่ประจำในโรงเรียน	2
	ผู้บริหารบ้านเมือง	3

คอลัมน์	รายการ	รหัส
13	ขนาดโรงเรียน	
	ต่ำกว่า 500 คน	1
	500 - 1000 คน	2
	1001 คนขึ้นไป	3

2. การเจาะบัตร นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไปเจาะลงในบัตร ไอ.บี.เอ็ม. จำนวน 562 แผนตามรหัสที่กำหนดไว้แล้ว ใช้บัตร ไอ.บี.เอ็ม. หนึ่งแผ่นต่อผู้บริหารหรือครูหรือประชาชนหนึ่งคน นำบัตรข้อมูลที่เจาะแล้วมาตรวจสอบความถูกต้องตามที่ปรากฏในแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำไปทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อหาการยอดจะเป็นรายชื่อของแต่ละกลุ่มที่ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ โดยยึด เพศ อายุ อาชีพ การ สถานภาพทางการสมรส วุฒิต่างวิชาชีพ รายได้ในครอบครัวต่อเดือน และอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตาราง 3 แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารชายและหญิง จำแนกตาม
ตำแหน่ง วุฒิทางวิชาชีพ และขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน

	ตำแหน่ง			วุฒิทางวิชาชีพ				ขนาดโรงเรียน ตามจำนวนนักเรียน			
	ประจำ ในโรง เรียน	ไม่ประจำ ในโรง เรียน	ผู้บริหาร บ้าน เมือง	ต่ำกว่า ปริญญา ตรี	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี	ไม่ แจ่ง	ไม่ เกิน 500 คน	501 ถึง 1000 คน	มาก กว่า 1000 คน	ไม่ แจ่ง
จำนวน	20	6	1	14	5	4	4	7	8	6	6
ชาย ร้อยละ	74.07	22.23	3.70	51.85	18.53	14.81	14.81	25.72	29.84	22.22	22.22
จำนวน	22	1	-	16	4	1	2	8	9	5	1
หญิง ร้อยละ	95.65	4.34	-	69.56	17.39	4.34	8.69	34.78	39.13	21.73	4.34

จากตาราง 3 แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารชายและหญิง จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิต่างวิชาชีพ และขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน

ผู้บริหารเพศชายดำรงตำแหน่งประจำในโรงเรียนซึ่งได้แก่ครูใหญ่ จำนวนร้อยละ 74.07 ดำรงตำแหน่งที่ไม่ประจำในโรงเรียนซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารประจำในสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 22.23 และผู้บริหารบ้านเมืองซึ่งได้แก่หัวหน้าเขต ร้อยละ 3.70 ส่วนผู้บริหารเพศหญิง ดำรงตำแหน่งประจำในโรงเรียนโดยเป็นครูใหญ่ร้อยละ 95.65 ดำรงตำแหน่งที่ไม่ประจำในโรงเรียนได้แก่เจ้าหน้าที่ในระดัผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 4.34

พิจารณากลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารเพศชาย และเพศหญิง มีจำนวนผู้ที่มิใช่วุฒิต่างวิชาชีพระดับต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 51.85 และ 69.56 ตามลำดับ ส่วนระดับปริญญาตรีมีผู้บริหารเพศชายและเพศหญิง เป็นจำนวนร้อยละ 18.53 และ 17.39 ตามลำดับ ส่วนระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 14.81 และ 4.34 ตามลำดับ ผู้บริหารที่ไม่ใช่วุฒิต่างวิชาชีพทั้งเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 14.81 และ 8.69 ตามลำดับ

พิจารณากลุ่มตัวอย่างจากขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน ปรากฏว่า ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดจำนวนนักเรียน 501 - 1000 คน เป็นจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 29.84 และ 39.13 ตามลำดับ

ส่วนที่ไม่แจ้งขนาดโรงเรียนนั้น เป็นผู้บริหารที่อยู่นอกโรงเรียนซึ่งได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการเขต และผู้บริหารประจำสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้น

ตาราง 4 แสดงการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท
จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง ผู้บริหาร	ข้อที่	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
ประจำ ใน โรงเรียน	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	2.14	19.53	42.54	18.37	17.42
	11-25	งานวิชาการ	7.24	46.70	30.37	10.85	4.84
	26-40	งานบุคคลากร	7.03	39.32	21.39	11.14	21.12
	41-50	งานกิจการนักเรียน	4.06	44.23	30.12	13.75	7.64
	51-60	งานธุรการฯ	10.79	43.28	22.58	10.31	13.04
ไม่ประจำ ใน โรงเรียน	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	-	54.00	40.00	4.00	2.00
	11-25	งานวิชาการ	12.00	45.33	32.00	2.65	8.02
	26-40	งานบุคคลากร	8.00	40.00	31.99	1.33	18.68
	41-50	งานกิจการนักเรียน	4.00	44.00	24.00	6.00	22.00
	51-60	งานธุรการฯ	15.33	34.66	24.00	16.01	10.00

จากตาราง 4 ปรากฏว่าค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท จำแนกตามตำแหน่งได้ดังนี้

ผู้บริหารที่ประจำในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ครูใหญ่ ส่วนมากปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 42.54 ส่วนงานด้านวิชาการ งานบุคคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการ มีการปฏิบัติมาก เป็นจำนวนร้อยละ 46.70, 39.32, 44.23 และ 43.28 ตามลำดับ

ผู้บริหารที่ไม่ประจำในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนมากปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54.00, 45.33, 40.00, 44.00 และ 34.66 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท
จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ

วุฒิ	ระดับ	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุดหรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย - ที่ สุด	ไม่ ปรากฏ
ต่ำกว่า ปริญญา ตรี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	1.33	21.67	44.67	29.80	2.53
	11-25	งานวิชาการ	5.17	45.71	28.03	12.89	7.20
	26-40	งานบุคคลากร	5.58	38.43	23.74	11.14	21.11
	41-50	งานกิจการนักเรียน	4.11	44.89	29.72	12.43	8.85
	51-60	งานธุรการฯ	10.01	45.08	23.62	8.43	12.86
ปริญญา ตรี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	1.42	21.90	29.43	24.76	22.49
	11-25	งานวิชาการ	16.89	33.94	31.30	8.00	9.87
	26-40	งานบุคคลากร	10.79	41.90	13.97	9.84	23.50
	41-50	งานกิจการนักเรียน	2.86	36.43	31.19	21.90	7.62
	51-60	งานธุรการฯ	16.97	29.52	23.81	10.71	18.99
สูงกว่า ปริญญา ตรี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	-	50.00	42.00	4.00	4.00
	11-25	งานวิชาการ	5.33	32.00	21.33	1.33	40.01
	26-40	งานบุคคลากร	4.00	36.00	24.00	6.67	29.33
	41-50	งานกิจการนักเรียน	-	3.20	42.00	6.00	48.80
	51-60	งานธุรการฯ	4.50	37.50	18.00	16.00	24.00

จากตาราง 5 ปรากฏว่าการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภทจำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพได้ดังนี้

ส่วนใหญ่ของผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.67 ส่วนงานวิชาการ งานบุคคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการ มีการปฏิบัติในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 45.71, 38.43, 44.89 และ 45.08 ตามลำดับ

เช่นเดียวกับผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 29.43 ส่วนงานด้านวิชาการ งานบุคคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และบริการ มีการปฏิบัติในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 33.94, 41.90, 36.43 และ 29.52 ตามลำดับ

สำหรับผู้บริหารที่มีวุฒิส่งกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบุคคลากร งานธุรการ การเงินและบริการ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.00, 36.00 และ 37.50 ตามลำดับ ส่วนงานในด้านวิชาการและงานกิจการนักเรียน ไม่ปรากฏว่าปฏิบัติถึงร้อยละ 40.01 และ 48.80 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงการร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท
จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นหลัก

ขนาด โรงเรียน	ข้อที่	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้บริหารปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
นักเรียน ต่ำกว่า 500 คน	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	0.67	24.00	51.33	10.66	13.34
	11-25	งานวิชาการ	9.46	50.88	24.71	10.22	4.73
	26-40	งานบุคคลากร	6.22	44.00	12.80	10.64	26.34
	41-50	งานกิจการนักเรียน	4.71	50.33	22.34	4.93	17.69
	51-60	งานธุรการฯ	9.99	41.99	23.66	10.90	13.46
นักเรียน 500 คน ถึง 1000 คน	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	4.12	17.65	34.55	18.97	24.71
	11-25	งานวิชาการ	6.67	38.82	24.31	12.55	17.65
	26-40	งานบุคคลากร	6.74	32.96	21.79	13.29	25.22
	41-50	งานกิจการนักเรียน	4.11	41.75	33.27	13.63	7.24
	51-60	งานธุรการฯ	13.56	38.37	26.61	7.71	13.75
นักเรียน 1001 คนขึ้นไป	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	0.91	28.18	44.54	22.73	13.64
	11-25	งานวิชาการ	5.65	46.37	37.43	7.94	2.01
	26-40	งานบุคคลากร	6.84	42.18	30.18	7.27	13.53
	41-50	งานกิจการนักเรียน	2.82	43.63	37.45	14.27	1.83
	51-60	งานธุรการฯ	6.45	44.54	20.91	18.28	9.82

จากตาราง 6 ปรากฏว่าร้อยละของจำนวนผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานบริหาร 5 ประเภท จำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้

ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 500 คน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 51.33 ส่วนงานในด้านวิชาการ งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียนและงานธุรการ การเงินและบริการ ส่วนใหญ่แล้ว ปฏิบัติมากถึงร้อยละ 50.88, 44.00, 50.33 และ 41.99 ตามลำดับ

เช่นเดียวกัน ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีนักเรียน 500 - 1000 คน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.55 ส่วนงานในด้านวิชาการ งานบุคคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการ ส่วนใหญ่ปฏิบัติมากคิดเป็นร้อยละ 38.82, 32.96, 41.75 และ 38.37 ตามลำดับ

และผลตรงกันคือ ผู้บริหารที่มีนักเรียน 1001 คนขึ้นไป ส่วนมากการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนยังทำกันน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.54 ส่วนงานในด้านวิชาการ งานบุคคลากร งานกิจกรรมนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ มีการปฏิบัติกันมาก เป็นจำนวนร้อยละ 46.37, 42.18, 43.63 และ 44.54 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการชายและหญิง จำแนก
ตามอายุ อาชีพ และการรู้หนังสือ

	อายุ				อาชีพ				การรู้หนังสือ			
	ไม่ เกิน 30ปี	ระหว่าง 31-40 ปี	มาก กว่า 40ปี	ไม่ แจ้ง	ไม่ เกิน 10ปี	ระหว่าง 10-20 ปี	มาก กว่า 20ปี	ไม่ แจ้ง	ต่ำกว่า ปริญญา ตรี	ปริญญา ตรี	สูง กว่า ปริญญา ตรี	ไม่ แจ้ง
ชาย												
จำนวน	15	29	17	2	31	21	9	2	40	11	1	11
ร้อยละ	23.80	46.03	26.98	3.17	49.20	33.33	14.28	3.17	63.49	17.46	1.56	17.46
หญิง												
จำนวน	62	113	59	3	114	85	32	6	196	20	4	17
ร้อยละ	26.16	47.67	24.89	1.26	48.10	35.86	13.50	2.53	82.70	8.43	1.68	7.17

จากตาราง 7 แสดงการร้อยละของกลุ่มนักวิชาการชายและหญิง จำแนกตามอายุ อาชกร และวุฒิทางวิชาชีพ ดังนี้

กลุ่มนักวิชาการเพศชายที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีจำนวนสูงสุดคือร้อยละ 46.03 รองลงไปที่อายุมากกว่า 40 ปี มีร้อยละ 26.98 อายุไม่เกิน 30 ปี มีร้อยละ 23.80 ส่วนกลุ่มนักวิชาการเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีจำนวนสูงสุดคือร้อยละ 47.67 รองลงไปได้แก่ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีร้อยละ 26.16 และอายุมากกว่า 40 ปี มีร้อยละ 24.89

กลุ่มนักวิชาการเพศชายที่มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี มีจำนวนสูงสุด คือร้อยละ 49.20 รองลงไปที่อายุราชการระหว่าง 11 - 20 ปี มีร้อยละ 33.33 อายุราชการมากกว่า 20 ปี มีร้อยละ 14.28 และผลในกลุ่มนักวิชาการเพศหญิงก็เช่นกันคือผู้ที่มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี มีจำนวนสูงสุดร้อยละ 48.10 รองลงไปได้แก่ผู้ที่มีอายุราชการ 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.86 อายุราชการมากกว่า 20 ปี มีจำนวนร้อยละ 13.50

กลุ่มนักวิชาการทั้งเพศชายและเพศหญิง มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรีเป็นส่วน ใหญ่ คือร้อยละ 63.49 และ 82.70 ตามลำดับ รองลงไปได้แก่ผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี มี ร้อยละ 17.46 และ 8.43 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท
จำแนกตามเพศ

เพศ	ช่วงอายุ	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุดหรือน้อยที่สุด	มากหรือน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปรากฏ
ชาย	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	16.50	13.61	34.94	19.72	15.23
	11-30	งานวิชาการ	8.27	34.29	29.63	16.81	11.00
	31-35	งานบุคคลากร	6.55	42.98	27.00	10.22	13.25
	36-55	กิจการนักเรียน	5.48	35.90	34.80	17.61	6.21
	56-60	งานธุรการฯ	10.90	45.31	23.61	14.43	5.75
หญิง	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	17.17	14.31	32.58	23.94	12.00
	11-30	งานวิชาการ	6.23	36.24	33.37	16.21	7.95
	31-35	งานบุคคลากร	6.22	38.76	28.13	13.96	12.93
	36-55	กิจการนักเรียน	5.10	35.59	36.95	16.72	5.64
	56-60	งานธุรการฯ	9.61	40.57	28.39	11.25	10.18

จากตาราง 8 แสดงร้อยละของจำนวนนักวิชาการซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท
จำแนกตามเพศ ดังนี้

เมื่อแยกนักวิชาการตามเพศพบว่า เพศชายส่วนมากมีการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์
กับชุมชนน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.94 และปฏิบัติกันมากในคานงานวิชาการ งานบุคคลากร
กิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการ คิดเป็นร้อยละ 34.29, 42.98,
35.90 และ 45.31 ตามลำดับ

สำหรับเพศหญิง ส่วนมากปฏิบัติงานน้อยในคานความสัมพันธ์กับชุมชน และกิจการ
นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.58 และ 36.95 ตามลำดับ ส่วนที่ปฏิบัติมากคือทางคาน
งานวิชาการ งานบุคคลากร และธุรการ การเงินและบริการ คิดเป็นร้อยละ 36.24,
38.76 และ 40.57 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท
จำแนกตามอายุ

อายุ	ช่วงที่	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
ไม่เกิน 30 ปี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	1.56	14.34	30.90	21.77	31.43
	11-30	งานวิชาการ	6.42	31.99	34.06	16.87	10.00
	31-35	งานบุคคลากร	9.04	40.93	25.46	13.01	11.50
	36-55	กิจการนักเรียน	6.37	35.30	35.20	15.80	7.33
	56-60	งานธุรการฯ	7.47	35.39	26.49	13.32	17.33
30 - 40 ปี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	1.77	13.74	35.17	21.43	27.09
	11-30	งานวิชาการ	6.41	34.14	34.29	16.35	8.6
	31-35	งานบุคคลากร	5.58	36.66	30.61	12.78	14.3
	36-55	กิจการนักเรียน	4.25	39.97	37.11	17.78	0.89
	56-60	งานธุรการฯ	9.01	38.25	30.69	12.70	9.35
มากกว่า 40 ปี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	2.05	14.85	30.87	20.26	31.97
	11-30	งานวิชาการ	7.18	43.63	27.38	16.05	5.76
	31-35	งานบุคคลากร	4.40	43.77	25.41	12.03	14.39
	36-55	กิจการนักเรียน	6.21	36.15	36.53	20.49	0.62
	56-60	งานธุรการฯ	12.50	46.22	26.20	9.49	5.59

จากตาราง 9 แสดงร้อยละของนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามอายุ ดังนี้

กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี ไม่ปรากฏมีการปฏิบัติในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 31.43 และรองลงมาคือมีการปฏิบัติน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.9 ส่วนงานในด้านวิชาการมีการปฏิบัติน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.06 ส่วนงานในด้านบุคคลากร กิจกรรมนักเรียนและงานธุรการ การเงินและบริการ มีการปฏิบัติกันมาก คิดเป็นร้อยละ 40.93, 35.30 และ 35.39 ตามลำดับ

กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 35.17 และ 34.29 ตามลำดับ ส่วนงานในด้านบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ มีการปฏิบัติในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 36.66, 39.97 และ 38.25 ตามลำดับ

กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 31.97 รองลงมาร้อยละ 30.87 ปฏิบัติกันน้อย ในด้านงานกิจกรรมนักเรียนก็มีการปฏิบัติในระดับน้อยเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 36.53 แต่ปฏิบัติกันมากในด้านวิชาการ งานบุคคลากร งานธุรการ การเงินและบริการ คิดเป็นร้อยละ 43.63, 43.77 และ 46.22 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท
จำแนกตามอายุราชการ

อายุ ราชการ	ช่วง ชีวิต	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
ไม่เกิน 10 ปี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	1.87	14.17	33.80	19.69	30.47
	11-30	งานวิชาการ	6.32	33.07	34.45	16.33	9.83
	31-35	งานบุคคลากร	7.42	37.26	29.19	20.66	5.47
	36-55	กิจการนักเรียน	5.21	35.28	36.20	16.33	6.98
	56-60	งานธุรการฯ	9.33	35.95	30.46	11.57	12.69
11-20 ปี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	3.01	12.92	33.25	23.44	27.38
	11-30	งานวิชาการ	6.59	35.74	31.99	17.46	8.22
	31-35	งานบุคคลากร	4.17	41.34	26.71	13.15	14.63
	36-55	กิจการนักเรียน	4.46	35.82	26.63	17.71	5.38
	56-60	งานธุรการฯ	8.04	42.25	28.38	14.03	7.30
มากกว่า 20 ปี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	2.21	17.53	27.46	21.19	31.61
	11-30	งานวิชาการ	7.25	46.71	26.04	13.50	6.50
	31-35	งานบุคคลากร	6.36	43.38	25.26	9.96	15.04
	36-55	กิจการนักเรียน	6.63	36.40	35.32	17.07	4.58
	56-60	งานธุรการฯ	14.19	45.99	24.38	8.48	6.96

จากตาราง 10 แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามอายุราชการ ดังนี้

กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ และกิจการนักเรียนอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.80, 34.45 และ 36.20 ตามลำดับ และปฏิบัติกันมากในคานงานบุคคลากร และงานธุรการ การเงิน และบริการ คิดเป็นร้อยละ 37.26 และ 35.95 ตามลำดับ

กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุราชการ 11 - 20 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และกิจการนักเรียนอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.25 และ 36.63 ตามลำดับ และปฏิบัติกันมากในคานงานวิชาการ งานบุคคลากร และงานธุรการ การเงินและบริการ คิดเป็นร้อยละ 35.74, 41.34 และ 42.25 ตามลำดับ

กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 31.61 แต่ปฏิบัติกันมากในคานงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจการนักเรียน ธุรการ การเงินและบริการ คิดเป็นร้อยละ 46.71, 43.38, 36.40 และ 45.99 ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท
จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ

วุฒิทาง วิชาชีพ	ระดับ ชั้น	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
ต่ำกว่า ปริญญา ตรี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	2.09	13.88	31.16	21.74	31.13
	11-30	งานวิชาการ	6.96	35.70	33.40	16.73	7.21
	31-35	งานบุคคลากร	6.87	37.76	28.78	12.77	13.82
	36-55	กิจการนักเรียน	5.00	35.60	35.50	17.72	6.18
	56-60	งานธุรการฯ	10.17	40.23	27.83	12.18	9.59
ปริญญา ตรี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	0.64	13.14	34.08	22.28	29.86
	11-30	งานวิชาการ	3.84	33.08	36.55	17.92	8.61
	31-35	งานบุคคลากร	5.99	44.48	27.99	12.66	8.88
	36-55	กิจการนักเรียน	2.33	33.84	42.78	13.29	7.76
	56-60	งานธุรการฯ	13.12	32.39	33.71	12.94	7.84
สูงกว่า ปริญญา ตรี	1-10	ความสัมพันธ์กับชุมชน	-	12.00	50.00	26.00	12.00
	11-30	งานวิชาการ	11.00	27.25	36.50	17.50	7.75
	31-35	งานบุคคลากร	-	27.00	20.00	20.00	33.00
	36-55	กิจการนักเรียน	8.50	28.58	32.91	21.00	9.01
	56-60	งานธุรการฯ	12.00	32.00	40.00	12.11	3.89

จากตาราง 11 แสดงการร้อยละของจำนวนนักวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงาน 5 ประเภท จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ ดังนี้

กลุ่มนักวิชาการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ปฏิบัติในตำแหน่งความสัมพันธ์กับชุมชน น้อย คิดเป็นร้อยละ 31.16 ส่วนงานทางด้านการเงิน งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน งานธุรการ การเงิน และบริการ มีการปฏิบัติกันมาก คิดเป็นร้อยละ 35.70, 37.78, 35.60 และ 40.23 ตามลำดับ

กลุ่มนักวิชาการที่มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานในตำแหน่งความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.08, 36.55, 42.78 และ 33.71 ตามลำดับ แต่ปฏิบัติกันมากในงานบุคคลากร คิดเป็นร้อยละ 44.48

กลุ่มนักวิชาการที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในตำแหน่งความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.00, 36.50, 32.91 และ 40.00 ส่วนงานทางด้านการเงิน ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติเลย คิดเป็นร้อยละ 33.00

ตาราง 12 แสดงการรอยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนชายและหญิง
จำแนกตามอาชีพ และรายได้ต่อเดือน

	อาชีพ				รายได้ต่อเดือน			
	เกษตรกร และ รับจ้าง	ค้า ขาย	รับ ราชการ	ไม่ แจ้ง	500 ถึง 1500 บาท	1501 ถึง 3500 บาท	มากกว่า 3500 บาท	ไม่ แจ้ง
ชาย								
จำนวน	86	22	34	7	99	34	11	5
ร้อยละ	57.71	14.76	22.81	4.69	66.44	22.81	7.38	3.35
หญิง								
จำนวน	29	17	15	2	41	18	3	1
ร้อยละ	46.03	26.98	23.60	3.17	65.07	28.57	4.76	1.56

จากตาราง 12 แสดงการร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มประชาชนชายและหญิง เมื่อพิจารณาจากอาชีพ และรายได้ต่อเดือนดังนี้

กลุ่มประชาชนเพศชายและเพศหญิง มีอาชีพเกษตรกร และรับจ้างจำนวนสูงสุดคือร้อยละ 57.71 และ 46.03 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่อาชีพรับราชการ มีร้อยละ 22.81 และ 23.80 ตามลำดับ อาชีพค้าขายมีจำนวนร้อยละ 14.76 และ 26.98 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มประชาชนเพศชายและเพศหญิงที่ไม่แจ้งในคานอาชีพ มีจำนวนร้อยละ 4.69 และ 3.17 ตามลำดับ

กลุ่มประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีรายได้ต่อเดือน 500 - 1500 บาท เป็นจำนวนสูงสุดคือร้อยละ 66.44 และ 65.07 ตามลำดับ รองลงมาคือที่มีรายได้ 1501 - 3500 บาทต่อเดือน มีร้อยละ 22.81 และ 28.57 ตามลำดับ ส่วนที่มีรายได้มากกว่าเดือนละ 3500 บาท มีร้อยละ 7.38 และ 4.76 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มประชาชนที่ไม่แจ้งรายได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีจำนวนร้อยละ 3.35 และ 1.58 ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงการร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ
งาน 5 ประเภทของโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ช่วงที่	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
เกษตรกร	1-15	ความสัมพันธ์กับชุมชน	7.43	22.99	24.77	18.60	26.21
	16-25	งานวิชาการ	21.68	40.97	22.28	9.58	5.49
	26-30	งานบุคคลากร	24.53	46.01	16.34	9.03	4.09
	31-40	กิจการนักเรียน	18.64	37.84	20.79	12.99	9.74
	41-50	งานธุรการฯ	19.19	38.03	20.17	11.66	10.95
คณาจารย์	1-15	ความสัมพันธ์กับชุมชน	6.53	20.32	19.42	20.28	33.45
	16-25	งานวิชาการ	26.12	39.28	22.01	6.93	5.66
	26-30	งานบุคคลากร	22.40	49.48	16.33	8.18	3.61
	31-40	กิจการนักเรียน	18.46	39.62	23.87	9.25	8.80
	41-50	งานธุรการฯ	21.85	39.52	15.93	11.03	11.67
รับราชการ	1-15	ความสัมพันธ์กับชุมชน	4.50	17.64	25.08	19.53	33.25
	16-25	งานวิชาการ	16.68	41.63	19.44	10.06	12.19
	26-30	งานบุคคลากร	16.77	46.53	25.10	6.46	5.14
	31-40	กิจการนักเรียน	13.40	37.66	26.72	11.93	10.29
	41-50	งานธุรการฯ	15.43	39.53	23.49	11.04	10.51

จากการาง 13 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มประชาชน ที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน 5 ประเภท ของโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ดังนี้

ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง เห็นว่า โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 26.21 และมีร้อยละ 24.77 เห็นว่า โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย ส่วนในด้านงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และธุรการ การเงิน และบริการ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติงานในด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.97, 46.01, 37.84 และ 38.03 ตามลำดับ

และผลได้ตรงกันกับประชาชนอีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย และพวกรับราชการ คือ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย เห็นว่าโรงเรียนไม่มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 33.45 ส่วนในด้านงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และธุรการ การเงิน และบริการ เห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 39.28, 49.48, 39.62 และ 39.52 ตามลำดับ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการเห็นว่า โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 33.25 ส่วนในด้านงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ เห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.63, 46.53, 37.66 และ 39.53 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงการร้อยละของจำนวนประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน
5 ประเภท ของโรงเรียน จำแนกตามรายได้ในครอบครัวต่อเดือน

รายได้ ต่อเดือน	ช่วง ชีวิต	ประเภทงานบริหาร	การร้อยละของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน				
			มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ ปรากฏ
500 - 1500 บาท	1-15	ความสัมพันธ์กับชุมชน	8.23	22.06	27.91	18.76	23.04
	16-25	งานวิชาการ	23.70	40.51	20.18	9.31	6.00
	26-30	งานบุคคลากร	26.05	45.83	16.61	7.19	4.32
	31-40	กิจการนักเรียน	20.31	37.63	21.32	12.72	8.02
	41-50	งานธุรการฯ	21.47	37.75	18.08	11.02	11.08
1501 - 3500 บาท	1-15	ความสัมพันธ์กับชุมชน	3.35	19.70	23.94	20.21	32.80
	16-25	งานวิชาการ	16.06	42.63	20.58	9.67	11.06
	26-30	งานบุคคลากร	13.26	51.55	19.40	10.89	4.90
	31-40	กิจการนักเรียน	11.57	41.43	24.19	11.11	11.70
	41-50	งานธุรการฯ	13.02	40.56	22.07	17.62	6.73
มากกว่า 3500 บาท	1-15	ความสัมพันธ์กับชุมชน	2.53	10.92	23.90	24.04	38.01
	16-25	งานวิชาการ	10.35	34.28	38.21	11.42	5.74
	26-30	งานบุคคลากร	8.81	38.41	33.39	13.56	5.83
	31-40	กิจการนักเรียน	6.56	28.28	28.98	16.32	17.86
	41-50	งานธุรการฯ	8.05	37.97	21.57	12.69	19.72

จากตาราง 14 แสดงการร้อยละของกลุ่มประชาชน ที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน 5 ประเภของโรงเรียน จำแนกตามรายได้ในครอบครัวต่อเดือน ดังนี้

กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือน 500 - 1500 บาท ส่วนมากเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 27.91 ส่วนในด้านงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการการเงินและบริการ มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.51, 45.83, 37.63 และ 37.75 ตามลำดับ

กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือน 1501 - 3500 บาท ส่วนมากเห็นว่า โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 32.00 ส่วนในด้านงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการการเงินและบริการ มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 42.63, 51.55, 41.43 และ 40.56 ตามลำดับ

กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 3500 บาท ส่วนมากมีความเห็นว่าโรงเรียนไม่มีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย คิดเป็นร้อยละ 38.01 ส่วนในด้านงานวิชาการ และกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 38.21 และ 28.98 ตามลำดับ แต่งานในด้านบุคคลากรและงานธุรการการเงินและบริการ มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.41 และ 37.97 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างภายในระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

1. พิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 15 อัตราค่าจ้างครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
กับเกณฑ์กำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาที่คณะกรรมการ
บริหารครูสภารับรอง

ลำดับที่	จำนวนห้อง เรียน	จำนวนครู		จำนวนครู ที่ขาด	หมายเหตุ
		จำนวนครูที่มีจริง	จำนวนครูตาม เกณฑ์ที่กำหนด		
1	4	4	6	2	ป.1 - 4
2	5	5	7	2	"
3	6	7	9	2	"
4	7	7	10	3	"
5	7	8	11	3	"
6	9	10	12	2	"
7	10	10	15	5	"
8	10	10	15	5	"
9	11	18	16	2	"
10	12	14	17	3	"
11	12	17	17	-	"
12	13	16	18	2	"
13	13	17	18	1	ป.1 - 5
14	14	16	20	4	ป.1 - 6
15	14	17	20	3	"
16	15	17	22	5	"
17	16	16	23	7	ป.1 - 7
18	16	17	23	7	"

ตาราง 15 อัตราค่าจ้างครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
กับเกณฑ์กำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาที่คณะกรรมการ
บริหารคุรุสภารับรอง (ต่อ)

ลำดับที่	จำนวนห้องเรียน	จำนวนครู		จำนวนครูที่ขาด	หมายเหตุ
		จำนวนครูที่มีจริง	จำนวนครูตามเกณฑ์กำหนด		
19	20	18	30	12	ป.1 - 7
20	20	19	30	11	"
21	20	28	30	2	"
22	24	28	35	7	"
23	24	29	35	6	"
24	26	33	38	5	"
25	26	36	38	2	"
26	27	31	39	8	"
27	29	33	41	8	"
28	29	37	41	4	"
29	29	38	41	3	"
30	32	37	57	20	"
31	35	41	62	21	"
32	35	44	62	18	"
33	42	52	72	20	"
34	46	50	78	28	"
35	46	51	78	27	"
36	46	51	78	27	"
37	54	85	90	5	"

2. พิจารณาจากความคิดเห็นโดยเสรีที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
 สามกลุ่ม

1. กลุ่มผู้บริหาร

จากแบบสอบถามผู้บริหารจำนวน 50 ฉบับ ผู้บริหารแสดงความคิดเห็น
 มา 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความ
 ร่วมมือจากประชาชนพอสมควร มีผู้ปกครองเป็นส่วนน้อยที่มาติดต่อกับโรงเรียนเนื่องจาก
 ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติต่อโรงเรียนที่ว่า ผู้ปกครองมีหน้าที่ส่งเด็กมาเรียนเท่านั้น ส่วนเรื่อง
 อื่น ๆ โรงเรียนต้องหาทางดำเนินการเอง นอกจากนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดพาหนะที่จะ
 ติดต่อกับผู้ปกครอง ทางโรงเรียนจึงไม่ได้ติดต่อกับผู้ปกครองมากนัก นอกจากเมื่อมีความ
 จำเป็น เช่น เด็กขาดเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าควรจะได้มีการเชิญผู้ปกครองนักเรียน
 มาประชุม เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในความสัมพันธ์กับชุมชนให้ดีขึ้น

เกี่ยวกับด้านวิชาการ โรงเรียนส่วนมากสอนวิชาการต่าง ๆ โดยยึด
 หลักสูตรและตำราเรียนเป็นหลัก ครูส่วนมากมักจะเฉื่อยชา สอนเด็กไม่เต็มกำลังความสามารถ
 เพราะขาดขวัญในการทำงาน ศึกษานิเทศก์ทั้งฝ่ายของกรุงเทพมหานคร และศึกษาธิการอำเภอ
 ไม่ไปตรวจเยี่ยมหรือแนะนำทางด้านวิชาการเลย กระทรวงศึกษาธิการและกรุงเทพมหานคร
 ควรจะแบ่งความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานทางด้านวิชาการให้เด็กขาด เพื่อสะดวกแก่ปฏิบัติ
 และให้ผู้ใช้รับผิดชอบที่แท้จริง นอกจากนั้นการเรียนการสอนยังขาดอุปกรณ์เป็นอย่างมาก
 ประกอบกับมีครูไม่ครบชั้น ทำให้ผลการเรียนตกต่ำหรือไม่ดีเท่าที่ควร

เกี่ยวกับงานบริหารบุคคลากร โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในด้านการ
 ขาดสวัสดิการต่าง ๆ การพิจารณาความดีความชอบควรจัดในรูปกรรมการ ไม่ควรให้ครู
 ใหญ่ดำเนินการโดยอิสระแต่ผู้เดียว หน่วยงานชั้นสูงควรจะได้เล็งวิธีเรียกครูไปทำงานที่
 เขต หรือตามกรมกอง เพราะทำให้โรงเรียนขาดครูปีละเป็นจำนวนมาก

เกี่ยวกับงานบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนให้มีการ
 จัดกิจกรรมแก่นักเรียนให้มากขึ้น แต่มีโรงเรียนเป็นส่วนน้อยที่มีความเห็นว่า โรงเรียน
 ควรส่งเสริมกิจการวิชาการมากกว่ากิจการเสริมหลักสูตร

เกี่ยวกับค่านูรการ โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในด้านการขาดครูชการ ทำให้การดำเนินการคานนี้ไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร นอกจากนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ยังเรียกร้องให้ส่วนราชการที่สูงขึ้นไปดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง

2. กลุ่มนักวิชาการ

สำหรับกลุ่มนักวิชาการที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ฉบับ ได้เขียนแสดงความคิดเห็นจำนวน 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 63.00 สรุปได้ดังนี้

ในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ครูในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากกล่าวว่า โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผูปกครองนอยมาก เนื่องจากผูปกครองมีฐานะยากจน มีการะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ มีโรงเรียนเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่ประชาชนให้ความร่วมมือดีพอสมควร บางโรงเรียนไม่เคยจัดกิจกรรมใด ๆ ในคานนี้เลย ทั้งนี้เพราะครูขาดกำลังใจในการทำงาน ไม่มีคนคิดริเริ่มในคานนี้ นอกจากนั้นนักวิชาการยังให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจจะจัดให้มีผู้รับผิดชอบในคานความสัมพันธ์กับชุมชน และมีแผนดำเนินการในคานนี้เหมาะสม

ในคานวิชาการ นักวิชาการมีความเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในคานวิชาการอย่างยิง กล่าวคือ ครูส่วนมากไม่ได้ผานการอบรมโดยเฉพาะในคานการวัดผล การออกข้อสอบ และการสอนของครู ทำไปตามความสามารถที่มีอยู่ซึ่งไม่มากนัก นอกจากนั้นโรงเรียนยังขาดครูเฉพาะวิชาซึ่งได้แก่ครูนาฏศิลป์, พลศึกษา, ทัศนศึกษา และศิลปศึกษาเป็นจำนวนมาก คณะครูจึงเสนอให้มีการปรับปรุงในเรื่องดังกล่าวเป็นการควนรวมทั้งให้มีการนิเทศการสอนจากฝ่ายศึกษานิเทศก์ให้มากขึ้น และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษากว

ในคานบุคคลากร มีปัญหาในคานสวัสดิการไม่เพียงพอ การพิจารณาความดีความชอบของผูบริหารยังไม่มีคามยุติธรรมเพราะขึ้นอยู่กับความพอใจของครูใหญ่และผูบริหารชั้นสูง ทำให้ครูขาดกำลังใจและเสียขวัญในการทำงาน นอกจากนั้นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในเรื่องชั้นและตำแหน่งมีน้อยมาก ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

ในค่านักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำในเรื่องนี้มากนัก โรงเรียนบางแห่งครูไม่ร่วมมือในการทำงานค่านี้อยู่ คณะครูในกลุ่มตัวอย่างจึงเสนอให้มีการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการฝึกอบรมให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ

ในค่านงานธุรการ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีครูธุรการ แต่มีครูช่วยครูใหญ่ ทำเพียงคนเดียว ไม่มีการแบ่งงาน ทำให้เกิดความล่าช้า หากโรงเรียนใดไม่มีครูช่วยครูใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนนั้นต้องจัดทำทางค่านธุรการเอง คณะครูเสนอให้มีการบรรจุอัตราครูเพื่อทำหน้าที่ธุรการให้โรงเรียนบาง

3. กลุ่มประชาชน

จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนหรือผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 212 ฉบับ มีผู้ปกครองนักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นและขอเสนอแนะ 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 24.52

จากความเห็นของผู้ปกครองพอสรุปได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเสนอหากโรงเรียนต้องการหรือติดขัดมา โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนไม่ค่อยได้แจ้งความเคลื่อนไหวใด ๆ ให้ประชาชนหรือผู้ปกครองนักเรียนทราบมากนัก นอกจากจะได้รับฟังจากคำบอกเล่าของบุตรหลานที่เรียนในโรงเรียนอีกทอดหนึ่ง ดังนั้นผู้ปกครองจึงเสนอขอให้โรงเรียนจัดให้มีการประชุมระหว่างครู - ผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้รับความรู้และความปลอดภัยในการไปเรียนในโรงเรียนให้มากที่สุด นอกจากนั้นประชาชนยังได้เสนอแนะให้ทั้งฝ่ายบริหารชั้นสูงและในโรงเรียนได้ปฏิบัติจัดทำในเรื่องต่อไปนี้

ก. ควรเพิ่มโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐให้มากกว่านี้

ข. ให้ทางโรงเรียนแก้ไขเกี่ยวกับมารยาทของเด็กนักเรียนในการ

พูดจาและการแต่งกาย

ค. ควรบรรจุครูที่มีวุฒิปริญญาตรีเพิ่มขึ้น

3. พิจารณาจากบันทึกการสังเกตและสัมภาษณ์

3.1 การบันทึกการสังเกตและสัมภาษณ์จากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง 17 โรง ที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ มีลักษณะโดยทั่วไปดังนี้คือ เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน 20 โรง ที่มีนักเรียนตั้งแต่

501 - 1000 คน 10 โรง และที่มีนักเรียนมากกว่า 1000 คน มี 7 โรง เปิดสอนในระดับชั้นประถมปีที่ 1 - 7 จำนวน 21 โรง ระดับประถมปีที่ 1 - 6 จำนวน 3 โรง ประถมปีที่ 1 - 5 จำนวน 1 โรง และประถมปีที่ 1 - 4 จำนวน 12 โรง

โรงเรียนที่ได้ไปศึกษามานั้นมีเพียง 8 โรงที่อยู่ห่างชุมชนไม่สะดวกสำหรับครูและนักเรียนจะเดินทางไปเรียนเพราะไม่มีรถประจำทาง ส่วนอีก 29 โรงสามารถไปมาสะดวกและอยู่ในย่านชุมชน โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณวัด สถานที่คับแคบ บางแห่งไม่มีแม้แต่สนามเด็กเล่น และไม่สามารถขยายบริเวณออกไปได้อีก สถานที่โดยทั่วไปขาดการตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ บรากล่าวว่าอาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครยังอยู่ในสภาพที่มั่นคงถาวรเป็นส่วนใหญ่ มีเพียง 3 โรงที่มีสภาพอาคารเรียนค่อนข้างเก่าและชำรุด และบริเวณมีน้ำท่วมถึงในฤดูฝน ทำให้ลำบากแก่การสัญจรของนักเรียนและครู จากโรงเรียนที่ได้ไปสังเกต เพียง 8 โรงเรียน เท่านั้นที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ซึ่งโรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการเปิดเรียน 2 ผลัด โรงเรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ที่จำเป็นครบถ้วน มีเพียง 2 โรงเท่านั้นที่ไม่มีเสาชิง และสภาพแวดล้อมของบางแห่งไม่ปลอดภัยแก่ครูสตรีที่จะไปสอนเพราะอยู่ในแหล่งสลัม มักมีผู้เสพยาเสพติดไปก่อความรบกวนในบางโอกาส

สภาพห้องเรียน ส่วนใหญ่มีห้องเรียนที่มีขนาดพอเหมาะ มีอุปกรณ์ภายในห้องเรียนครบถ้วนสำหรับโรงเรียนที่อยู่ใกล้ย่านชุมชน ส่วนโรงเรียนรอบนอกขาดอุปกรณ์ที่สำคัญ เช่น โต๊ะเรียน และโต๊ะนั่งของครู ซึ่งมีไม่ครบชั้น ในด้านอุปกรณ์การสอนในแต่ละชั้นมีน้อยมาก ส่วนอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างถูกหลักเกณฑ์ของการใช้อุปกรณ์การสอนเท่าที่ควร

โรงเรียนที่ได้ไปศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีห้องประชุม ส่วนห้องสมุดและห้องพยาบาลบางแห่งจัดไว้ไม่น่าดูและน่าใช้บริการ ยกเว้นโรงเรียนใหญ่ ๆ ใกล้แหล่งชุมชน มีการจัดสิ่งเหล่านี้ได้เหมาะสม

สำหรับห้องวิชาพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องวิชาศิลป์ ห้องวิชาวิทยาศาสตร์ มีเพียง 4 โรง ของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่มีห้องดังกล่าว จึงไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่าการดำเนินการเรียนการสอนจะต้องใช้วิธีจดจำจากกระดานดำและท่องจำเป็นส่วนใหญ่ จึงขาดการฝึกฝนที่มาจากการปฏิบัติจริง

ในด้านการจัดครูเข้าสอน โรงเรียนร้อยละ 30 ของกลุ่มตัวอย่าง ให้อุครูคนเดียวสอนทุกวิชาในชั้น ซึ่งก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายและซ้ำซากทั้งต่อตัวผู้เรียน และผู้สอน

ในด้านการบริหาร ยังใช้การบริหารแบบเผด็จการประมาณร้อยละ 10 ของโรงเรียนที่ศึกษา ทำให้บรรยากาศของโรงเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ครูแบ่งออกเป็นกลุ่ม ทั้งสนับสนุนและต่อต้านการบริหารงานของครูใหญ่ ทำให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานตกต่ำ

โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 12 อยู่ย่านที่ประชาชนนับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธ เกิดปัญหาในการขอความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งรัฐน่าจะวางนโยบายในค่านี้นี้ให้เหมาะสม เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติและให้บังเกิดผลดีแก่การศึกษาเป็นส่วนรวม

3.2 การบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้บริหารที่ไม่ประจำในโรงเรียน

เกี่ยวกับการดำเนินงานโดยทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร พอสรุปได้ดังนี้

ในค่านงบประมาณ ยังแย่งงบประมาณออกเป็น 2 งบ ตามสังกัดเดิมของโรงเรียน ได้แก่ งบประมาณของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเดิม และงบประมาณของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร ได้รับการจัดรูปแบบการปกครองใหม่ ที่มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 เรื่องการจัดระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร แต่ในปัจจุบันนี้เกี่ยวกับการเงิน ยังไม่มีการรวมเป็นงบเดียวกันเพื่อสะดวกแก่การจัดสรรให้โรงเรียนได้เป็นสัดส่วนและยุติธรรม และเกิดความสะดวกต่อการบริหารการศึกษา

ด้านวิชาการ ฝ่ายสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร รับผิดชอบทางด้านวิชาการอย่างเดียว แต่ยังไม่มีการดำเนินงานในค่านนี้อย่างเต็มที่ เนื่องจาก กรุงเทพมหานคร ได้โอนงานมาให้จัดทำเมื่อต้นเดือนมกราคม 2518 เกี่ยวกับหน่วยศึกษานิเทศก์ ยังไม่มีหัวหน้าหน่วยงานเป็นทางการ ขาดพาหนะที่จะใช้ในการออกนิเทศการศึกษาตามโรงเรียน จึงทำให้การดำเนินงานในค่านดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การบริหารงานบุคคล สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้
 รับโอนการดำเนินงานทางด้านการบริหารบุคคลากรเมื่อต้นเดือนมกราคม 2518 โดยฝ่าย
 การเจ้าหน้าที่ของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับมอบหมายจากกองการเจ้าหน้าที่
 ของกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการบางอย่างเกี่ยวกับบุคคลากรเป็นบางโอกาส
 ทำให้ไม่มีอิสระในการดำเนินงาน และเกิดปัญหาในการประสานงานอย่างยิ่ง นอกจาก
 นั้นในค่านขวัญของบุคคลากรอยู่ในสภาพตกต่ำ เพราะโอกาสความก้าวหน้าในการเลื่อนชั้น
 และตำแหน่งมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับครูระดับเดียวกันแต่ต่างสังกัด นอกจากนั้นปัญหา
 ใหญ่ในค่านบุคคลากรคือ ขาดบุคคลากรประจำโรงเรียนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะครูฝ่าย
 บริการมีน้อยมาก.

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหาร - การศึกษา และงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะใน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงาน บริการ ชุมชน และการเงิน รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหาร การศึกษา และงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าวแล้ว

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูใหญ่จำนวน 37 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 13 คน ครูและศึกษานิเทศก์จำนวน 300 คน ประชาชนจำนวน 370 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2517

ข้อมูลต่างๆที่ศึกษาครั้งนี้ได้จากการตอบแบบสอบถาม 3 ชุด คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหาร ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยครูใหญ่ 37 คน และผู้บริหารการศึกษาของเขตและสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน 13 คน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ประเภท ได้แก่ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักวิชาการ ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักวิชาการซึ่งประกอบด้วยครูจำนวน 272 คน ศึกษานิเทศก์ 28 คน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของนักวิชาการต่อการปฏิบัติงานบริหารการศึกษา 5 ประเภท ได้แก่ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน

การเงิน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชน ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชน จำนวน 212 คน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของประชาชนต่อการปฏิบัติงานบริหารการศึกษา 5 ประเภท ได้แก่ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานบริการ ชุมชน และการเงิน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ คำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อทดสอบตามความมุ่งหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากแบบสอบถามและสัมภาษณ์ ได้พบว่า ยังขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดี การพัฒนาและการใช้บุคลากรไม่เหมาะสม ขาดการบำรุงขวัญ มีการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นน้อย

2. ในกลุ่มผู้บริหารเมื่อแยกตามตำแหน่งแล้ว ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่ประจำอยู่ในโรงเรียนซึ่งหมายถึงครูใหญ่ และปรากฏว่าจำนวนครูใหญ่หญิงมีจำนวนร้อยละ 95.65 ส่วนครูใหญ่ชายร้อยละ 74.07 กว่าครึ่งของครูใหญ่ทั้ง 2 เพศมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 1,000 คน

3. เมื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานทั้ง 5 ประเภทของผู้บริหารที่ประจำในโรงเรียน ปรากฏว่า ผู้บริหารหรือครูใหญ่เหล่านี้ ยังมีได้ให้ความสำคัญแก่ความสัมพันธ์กับชุมชนเท่าที่ควร ส่วนทางด้านงานวิชาการ งานบุคคลากร กิจการนักเรียน และธุรการนั้น ได้ปฏิบัติหน้าที่กันน้อยหรือมากพอสมควร เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารที่มีได้ประจำในโรงเรียนนั้นได้แสดงพฤติกรรมบริหารทั้ง 5 ด้านในเกณฑ์มาก (หรือบ่อย) เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้รวมทั้งความสัมพันธ์ต่อชุมชนด้วย

4. ในการพิจารณาของผู้บริหาร ปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิปริญญาตรี ได้ปฏิบัติงานทางค่านวิชาการ บุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และธุรการ อยู่ในเกณฑ์มากหรือบอย ยกเว้นการปฏิบัติงานในค่านความสัมพันธ์กับชุมชน ยังอยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีนั้น ปรากฏว่าประมาณครึ่งหนึ่งของผู้บริหารในกลุ่มนี้มีโคสนใจการบริหารค่านกิจกรรมนักเรียนเลย ร้อยละ 42.00 ของผู้บริหารกลุ่มนี้ยอมรับว่า ได้บริหารกิจกรรมนักเรียนน้อย

5. เมื่อพิจารณาพฤติกรรมของผู้บริหารโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่า ครูใหญ่ที่บริหารโรงเรียนทุกขนาดตั้งแต่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 500, 500 - 1000 คน และตั้งแต่ 1000 คนขึ้นไป ปฏิบัติงานทางค่านวิชาการ บุคคลากร กิจกรรมนักเรียน และธุรการ อยู่ในชั้นมากหรือบอย แต่ทางค่านความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นยังอยู่ในชั้นน้อย และน้อยที่สุด จนถึงไม่มีพฤติกรรมในค่านนี้เลย เป็นจำนวนมาก

6. เมื่อจำแนกนักวิชาการตามเพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่านักวิชาการเพศหญิงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักวิชาการเพศชาย และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี รับราชการมาเป็นเวลาไม่เกิน 10 ปี และมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

7. กลุ่มนักวิชาการทั้งชายหญิงยอมรับว่าการปฏิบัติหน้าที่ทางค่านความสัมพันธ์กับชุมชนยังน้อยมาก ส่วนทางค่านวิชาการ บุคคลากร กิจกรรมนักเรียนและงานธุรการ อยู่ในเกณฑ์มากหรือบอย นอกจากนั้นนักวิชาการเพศหญิงยังปฏิบัติงานทางค่านกิจกรรมนักเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย

8. เมื่อจำแนกนักวิชาการตามอายุ จะพบว่า นักวิชาการที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี และไม่เกิน 40 ปี นั้น ระบุว่า การปฏิบัติหน้าที่ทางค่านความสัมพันธ์กับชุมชนและวิชาการยังน้อยมาก ส่วนทางค่านอื่นอีก 3 ค่านนั้น ได้ปฏิบัติมากอยู่แล้ว ส่วนนักวิชาการที่มีอายุเกินกว่า 40 ปีขึ้นไป ระบุว่าได้ปฏิบัติงานทางค่านความสัมพันธ์กับชุมชน และกิจกรรมนักเรียนน้อยเกินไป ส่วนอีก 3 ประเภทน้นมากพอสมควรแล้ว

9. ในการจำแนกนักวิชาการตามอายุราชการ ปรากฏว่า นักวิชาการที่มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี ระบุว่ามีการปฏิบัติหน้าที่ทางค่านความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ และกิจกรรมนักเรียนในเกณฑ์น้อย ส่วนงานที่เหลืออีก 2 ค่าน ได้ปฏิบัติมากแล้ว สำหรับนักวิชาการที่มีอายุราชการ 11 - 20 ปี มีการปฏิบัติในค่านความสัมพันธ์กับชุมชน และกิจกรรมนักเรียน ส่วนที่เหลืออีก 3 ประเภทปฏิบัติในระดับมาก ส่วนนักวิชาการที่มีอายุราชการมาก

กว่า 20 ปี ระบุว่าไม่มีการปฏิบัติในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย ส่วนงานที่เหลืออีก 4 ด้าน ได้ปฏิบัติในเกณฑ์มากอยู่แล้ว

10. เมื่อจำแนกนักวิชาการตามวุฒิ จะพบว่า นักวิชาการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ระบุว่ามีการปฏิบัติทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในเกณฑ์น้อย ส่วนงานที่เหลืออีก 4 ประเภท มีการปฏิบัติมากแล้ว สำหรับนักวิชาการที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่ามีการปฏิบัติงานในเกณฑ์น้อยสำหรับงาน 4 ประเภท คือ ความสัมพันธ์กับชุมชน วิชาการ กิจกรรมนักเรียน และงานธุรการ ส่วนงานในด้านบุคลากร นักวิชาการที่มีวุฒิปริญญาตรีมีการปฏิบัติมาก ส่วนนักวิชาการที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีไม่มีการปฏิบัติในด้านดังกล่าวเลย

11. ในกลุ่มประชาชนเมื่อจำแนกตามอาชีพและรายได้ต่อเนื่องแล้ว ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรม และรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ส่วนรายได้ต่อเนื่องทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 500 - 1500 บาท

12. กลุ่มประชาชนเมื่อจำแนกตามอาชีพแล้ว จะพบว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ ระบุว่าไม่ได้ให้ความสำคัญระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเลย ส่วนงานอีก 4 ประเภทที่เหลือ ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพระบุว่าให้ความสำคัญในการปฏิบัติในเกณฑ์มากอยู่แล้ว

13. เมื่อจำแนกกลุ่มประชาชนตามรายได้ จะพบว่า กลุ่มที่มีรายได้ 500 - 1500 บาท ระบุว่า ได้ให้ความสำคัญต่อด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในเกณฑ์น้อย ส่วนงานที่เหลืออีก 4 ประเภท ได้ให้ความสำคัญอยู่ในเกณฑ์มากอยู่แล้ว ส่วนประชาชนที่มีรายได้ 1501 - 3500 บาท ระบุว่า ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย งานที่เหลืออีก 4 ด้าน เห็นว่า ให้ความสำคัญในเกณฑ์มากอยู่แล้ว ส่วนประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 3500 บาท ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเลย และให้ความสำคัญในเกณฑ์น้อยสำหรับงานวิชาการและกิจกรรมนักเรียน ส่วนงานที่เหลืออีก 2 ประเภท ได้ให้ความสำคัญในระดับมากพอควรแล้ว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอสรุปได้ว่า โครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ยังขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดี การพัฒนาและใช้บุคลากรไม่เหมาะสม ขาดการบำรุงขวัญ และมีการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นน้อย สำหรับกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ มิได้มีความแตกต่างกันในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่บริหารทั้ง 5 ประเภท เพราะส่วนใหญ่ ประมาณหนึ่งในสามยอมรับว่าปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก

แต่ในค่านอื่น ๆ นั้นอยู่ในเกณฑ์มากหรือบ่อยเช่นเดียวกัน เมื่อนำกลุ่มประชาชนมาเปรียบเทียบ ปรากฏว่า กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ ยอมรับว่าไม่ได้ให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเลย บางกลุ่มระบุว่า ให้ความสัมพันธ์กับโรงเรียนบ้างเหมือนกันแต่น้อยมาก แต่ให้ความสำคัญในค่านที่เหลืออีก 4 ค่านเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 3500 บาทขึ้นไป ระบุว่าให้ความสำคัญหรือความสนใจน้อยในค่านวิชาการและกิจการนักเรียน

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยที่พบว่าพฤติกรรมในค่านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชนของกลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน ที่ระบุว่ามีการปฏิบัติงานในค่านนั้นน้อยจนไม่มีการปฏิบัติเลย เป็นผลเนื่องมาจากการจัดระบบบริหารการศึกษาของไทยเป็นการจัดแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ดำเนินการภายใต้โครงสร้างของระบบราชการและระบบการปกครองเป็นหลัก ขาดการสนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ทำให้ประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการจัดการศึกษา จนทำให้ประชาชนคิดว่า การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของรัฐโดยตรง (เดกิงศักดิ์ พัทธิน, 2514 : 21 - 23) ดังนั้นประชาชนจึงให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของที่ทำการศึกษา-จัดการจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้วิจัยสภาวะความเป็นอยู่ของครูจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าครูองค์การได้รับความร่วมมือจากชุมชนน้อยมาก (ที่ทำการศึกษาจัดการจังหวัดเชียงใหม่, 2514 : 115)

เนื่องจากงานในค่านความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นงานทั้งให้และรับความช่วยเหลือจากชุมชนในขณะเดียวกัน จากผลการวิจัยที่พบว่าทั้งผู้บริหารและนักวิชาการมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับค่านนั้นน้อย อาจจะเป็นเพราะยังลังเลใจที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภิญโญ สาร (2511 : 86) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด พบว่า ผู้บริหารชั้นผู้ใหญ่ในส่วนกลางยังลังเลใจที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีสิทธิมีเสียงในวงการศึกษ

2. ผลการวิจัยที่พบว่าพฤติกรรมในค่านการปฏิบัติงานวิชาการของนักวิชาการมีน้อยกว่าพฤติกรรมของผู้บริหารและประชาชน เป็นผลเนื่องมาจากการขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษา ดังัดกรุงเทพบานคร มาจากการรวมโรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาล และขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้าด้วยกัน ซึ่ง

ยอมส่งผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินการเรียนการสอนของคณะครู ทำให้ครูเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เต็มที่ควร ประกอบกับผู้บริหารที่ประจำในโรงเรียนมีความบกพร่องในด้านการควบคุมให้ครูปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนไม่รัดกุม เพราะผู้บริหารยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอนโดยทั่วไปเป็นรายวิชาและเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนน้อยมาก (กฤษณา ขำยัง, 2514 : 188)

3. ผลการวิจัยที่พบว่าทั้งผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชนระบุว่าได้ปฏิบัติงานตามบุคลากรอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะทุกฝ่ายเริ่มเอาใจใส่กับตัวบุคคลมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นที่สุดในการดำเนินงานให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

4. ผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มได้ให้ความสนใจงานกิจการนักเรียนในระดับมาก อาจจะเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ และสังคมที่ทุกฝ่ายจะต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนและผลการเรียนของบุตรหลานและนักเรียนในปกครอง หลังจากเหตุการณ์ในวันที่ 14 - 16 ตุลาคม 2516 ได้เกิดมีการตื่นตัวของนักเรียน นิสิต นักศึกษา จนเกิดเรียกร้องต่าง ๆ นานา และเกิดความขัดแย้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับผู้บริหาร ดังนั้นเพื่อจรรจบปัญหาต่าง ๆ ทุกฝ่ายจึงต้องร่วมมือในเรื่องการปกครอง จัดกิจกรรมนักเรียน และจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้นักเรียนให้เพียงพอ รวมทั้งปลูกฝังจิตนิสัยในการทำงานร่วมกันของนักเรียน เพื่อฝึกความสามัคคี และความเป็นประชาธิปไตยอีกด้วย นอกจากนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านหลักสูตร และเนื้อหาวิชาที่จัดสอน ซึ่งจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้แก่ นักเรียน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วย

5. การที่ผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน ยอมรับว่าได้ปฏิบัติในด้านเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน และบริการมากนั้น เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเข้าใจว่างานในด้านดังกล่าวเป็นหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารโรงเรียนที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ซึ่งน่าจะเป็นนิมิตรที่ดีที่ทุกฝ่ายจะหันหน้าเข้ารวมกันสนับสนุนให้มีการจัดโรงเรียนที่เหมาะสม ควบคุมการใช้จ่ายเงิน และการจัดบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อฝึกให้ชุมชนมีความพร้อมที่จะรับภาระในการจัดการศึกษาในรูปท้องถิ่นในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ก. สำหรับผู้บริหาร

1. กรุงเทพมหานครควรแบ่งสายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมีอำนาจให้สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครให้มีอิสระในการตัดสินใจและการดำเนินงานทางการศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา การมอบหมายงานแต่เพียงบางอย่างเฉพาะบางโอกาส ทำให้ฝ่ายปฏิบัติทำงานไม่สะดวก เกิดความล่าช้า อาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อการจัดการศึกษาของชาติเป็นส่วนรวมได้
2. งบประมาณในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครยังแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ งบของโรงเรียนที่เป็นเทศบาลเดิม กับงบของโรงเรียนที่มาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะให้มีการรวมงบประมาณทั้ง 2 เข้าด้วยกัน เพื่อสะดวกต่อการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนในสังกัดของกรุงเทพมหานคร ได้อย่างยุติธรรม เป็นการขจัดความเหลื่อมล้ำในการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการบำรุงขวัญของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาอย่างทั่วถึง และบังเกิดผลดีต่อการดำเนินงานการศึกษาโดยรวม
3. ควรพิจารณาหาทางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้นโดยด่วน เพื่อวางพื้นฐานของการจัดการศึกษาโดยท้องถิ่น ในโอกาสต่อไป โดยการอบรมผู้บริหารและครูประจำการให้มีความเข้าใจลึกซึ้งถึงหน้าที่ในโรงเรียนหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งการบริหารงานชุมชนซึ่งเป็นงานหลักที่สำคัญด้วย ผู้บริหารจะต้องศึกษาหาหนทางที่นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับท้องถิ่น และให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนเท่าที่จะทำได้
4. ควรหาทางส่งเสริมและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์แก่การศึกษามากขึ้น เช่น เชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญเฉพาะอย่างของท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนเป็นครั้งคราว การใช้อาคารสถานที่เพื่อการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นต้น
5. ควรส่งเสริมครู หรือบุคลากรของโรงเรียนให้มีความรู้สูงขึ้น โดยการอบรมและสัมมนาทางวิชาการ การอบรมควรคำนึงถึงการฝึก ลงมือปฏิบัติ และประโยชน์ที่จะนำมาปฏิบัติได้ หลังจากรับการอบรมแล้ว การจัดทัศนศึกษา การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาาร่วมกัน การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ระบายความคับแค้น

ใจบ้าง การเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เข้าศึกษาต่อใน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ในระยะสั้น และระยะยาว ย่อมเป็นประโยชน์ต่อบุคคลากรทั้งสิ้น

6. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีรายได้ในระดับ 500 - 1500 บาท ต่อ เดือน ซึ่งอยู่ในระดับต่ำมาก นักเรียนที่มาจากครอบครัวเหล่านี้อาจจะยากจน และขาดแคลนเครื่องมือในการเรียนอยู่มาก ทางโรงเรียนควรจัดหาทุน เพื่อการศึกษาของเด็กที่ผู้ปกครองมีรายได้ในระดับนี้ หรือต่ำกว่าอาจจะโดยการจัดตั้งมูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจน ขอทุนจากหน่วยงานหรือสมาคม หรือเอกชน จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือศิษย์ปัจจุบัน ฯลฯ เป็นต้น

ข. สำหรับผู้วิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับขวัญของครูกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับครูในระดับเดียวกันแต่ต่างสังกัด

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของกรุงเทพมหานคร ว่ามีผลสัมฤทธิ์เพียงใดในสภาพปัจจุบัน

3. ควรทำการวิจัยถึงสภาพการใช้อาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครว่าคุ้มค่าเพียงใด

4. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบรรจุและใช้บุคลากรว่าตรงตามตำแหน่ง และหน้าที่ที่บรรจุแต่งตั้งเพียงใด

5. ควรจะได้มีการวิจัยเพื่อจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ขำยัง ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ
เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2514, 229 หน้า.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม" รายงานของ
คณะกรรมการวางแผนงานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2517, 260 หน้า.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการศึกษาเบื้องต้นเรื่องระบบบริหารการ
ประถมศึกษาของไทย 2517, 78 หน้า.
- อนอม มากะจันทร์ ทฤษฎีการศึกษานและการพัฒนาหลักสูตร วัฒนาพานิช พระนคร 2514, 192 หน้า.
- เอ็งอิงศักดิ์ พัดโน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการศึกษาประชาบาล วิทยานิพนธ์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2514
- นาฏเจลิยา สุมาวงศ์ "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน" การสัมมนาเรื่อง การ
บริหารการศึกษาและประชากรศึกษา ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคามและ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารโรเนียว) 2516, 5 หน้า.
- นำทวีพย์ จันทน์หอม คู่มือสอนวิชาชุด พ.ม. 2505
- พนัส หันนากินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2513, 270 หน้า.
- ปิฎกโธ สาร "ระบบการศึกษาของนครหลวง" รายงานการสัมมนาปัญหานครหลวง โรงพิมพ์
สมาคมสังคยศาสตร์แห่งประเทศไทย 2516, 456 หน้า.
- ปิฎกโธ สาร หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2516, 695 หน้า.
- ปิฎกโธ สาร บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด ปริญฐานิพนธ์ปริญาเอก โรงพิมพ์การศาสนา
พระนคร 2511, 135 หน้า.
- ประชาไท, กระทรวง กรมการปกครอง การจัดการศึกษาโดยท้องถิ่น โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
พระนคร 2503.

วิจิตร สิมสิริ และคณะ กระบวนการการศึกษา โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา 2517,
133 หน้า.

วิจิตร ชีระกุล "การบริหารค่านับคุณลากร" การสัมมนาเรื่องการบริหารการศึกษาและ
ประชากรศึกษา ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคามและมหาวิทยาลัยขอนแก่น
(เอกสารโรเียว) 2516, 6 หน้า.

วิญญู อังคนารักษ์ และคณะ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
กรุงเทพมหานคร 2516, 254 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา รายงานการวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการจัดการศึกษาภาคบังคับ
โรงพิมพ์การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2516, 119 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ประมวลบทบรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โรงพิมพ์
คุรุสภา กรุงเทพมหานคร 2517, 388 หน้า.

ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, ที่ทำการ รายงานการวิจัยสถานะความเป็นอยู่ของครูจังหวัด
เชียงใหม่ 2514, 115 หน้า.

สวัสดิ์ สุนทรังษี การวัดในการจัดงานบุคคล ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร 2517,
301 หน้า.

สมพงศ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคลแบบใหม่ ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร 2516,
531 หน้า.

เสถียร วิชัยลักษณ์, ร.ต.ช. ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 เรื่องการจัดระเบียบบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์นิติเวช 2516. 16 หน้า

อนันต์ ศรีโสภะ "โมเดลการปฏิรูปการศึกษา" โครงการจัดการศึกษาประชาราษฎร์ โรงพิมพ์
เจริญพัฒน์ กรุงเทพมหานคร 2517, 143 หน้า.

Clary, William Max, "A Study of the Role of the Principal in Coordinating Curriculum Improvement in the Elementary School of Indiana," Dissertation Abstracts (Ann Arbor Michigan : University Microfilm Inc., 1959) p. 1241.

Glass, Gene V, and Stanley, Julean C, Statistical Methods in Education and Psychology, Prentice Hall, Inc., New Jersey, 1970.

Fisk, Robert S., The Task of Educational Administration (In Administrative Behavior in Education, R.S.Campbell, and R.T.Gregg, eds. New York: Harper and Row, 1957), p.211 - 225.

Harris, Chester W. (ed.), Encyclopedia of Educational Research, Third Edition, McMillan Company, New York, 1960, 1564 pp.

Jacobson, Paul B., and others, The Effective School Principal, Second Edition, Prentice Hall, Inc., Engle Wood Cliffs, N.J., 1963, 532 pp.

Stoops, Emery, and Rafferty, M.L., Jr., Practices and Trends in School Administration, Ginn and Company, 1961, 558 pp.

Toshio Yatsushiro, Some Aspects of Village Life in Northeast Thailand, USOM, Bangkok, (Mim.), 1963.

Wiles, Kimbal, Supervision for Better Schools, Third Edition, Engle Wood Cliffs, Prentice Hall, 1967, 343 pp.

ภาคผนวก

การขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย

โครงการวิจัย

จุดหมายที่เกี่ยวของและแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยการศึกษาประเภทนิสิตนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

โครงการวิจัยที่จะเสนอขอทุนอุดหนุน ต้องมีหัวข้อดังนี้:-

1. ชื่อโครงการ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
(A Study of the Educational Administrative Tasks of the Bangkok Metropolitan Elementary Schools)
2. ผู้วิจัย Mr.Suvit Keowkase คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาชีวศึกษา วิทยาเขต กรุงเทพมหานคร สำนักงานศึกษาธิการอำเภอพร้าว จ.เชียงใหม่
โทรศัพท์ รายได้อีกเดือน 2,520 บาท
3. ผู้ควบคุมการวิจัย ดร.วิจิตร ชีระกุล, น.ส.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร
4. สาขาวิชาที่เสนอขอทุน การบริหารและวางแผนการศึกษา
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อทราบถึงปัญหาของงานบริหารการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
6. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
7. ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย ศึกษาเฉพาะงานบริหารการศึกษาระดับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการแบบการศึกษากาสนามซึ่งประกอบ
ด้วยเทคนิคการสังเกต สัมภาษณ์และแบบสอบถาม
8. สถานที่หรือแหล่งที่จะทำการวิจัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
9. กำหนดเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2517
10. ค่าใช้จ่าย ประมาณ 5,000 บาท
11. ความเห็นของผู้ควบคุมการวิจัย พร้อมด้วยการลงนามรับรอง การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์
ต่อการบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง และขอรับรอง
ว่าผู้วิจัยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีความประพฤติดีเป็นตัวอย่างได้ ดิฉันมีความ
เชื่อมั่นว่า คุณสุวิธ แก้วเกษ จะดำเนินการวิจัยได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
จึงขอสนับสนุนให้ทุนแก่ท่านผู้นี้

วิจิตร ชีระกุล

(น.ส.วิจิตร ชีระกุล)

โครงการวิจัย

1. ชื่อเรื่อง "งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร"
(A Study of the Educational Administrative Tasks of the Bangkok Metropolitan Elementary Schools)
2. ผู้วิจัย นายสุวิทย์ แก้วเกษ
Mr. Suvit Keowkase
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
อาชีพ รับราชการ ที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการอำเภอพร้าวกะเทียม เชียงใหม่
โทรศัพท์ รายได้ต่อเดือน 2,520 บาท
3. ผู้ควบคุมการวิจัย
ดร. วิจิตร ชีระกุล นางสาวดวงเดือน ศาสตรภักดิ์
4. สาขาวิชาที่เสนอขอทุน
การบริหารและวางแผนการศึกษา
5. วัตถุประสงค์
 - 5.1 เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 5.2 เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในด้านการสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการ การเงิน บริการ และอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน
 - 5.3 เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

6. ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ผู้บริหารการศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครในอนาคต

7. ขอบเขตของการวิจัย

7.1 การวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะงานบริหารการศึกษาระดับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น

7.2 คำว่างานบริหารการศึกษามีถึง งานหลัก 5 ประเภทเท่านั้นคือ งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน บริการและอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน

8. วิธีดำเนินการวิจัย

8.1 กลุ่มประชากร ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

8.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเรื่องนี้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกมาประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนเขตที่อยู่ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด 23 เขต วิธีเลือกเขตใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) เมื่อได้เขตตัวอย่างแล้วใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนมาใช้ในการวิจัย ประมาณร้อยละ 50 ของโรงเรียนประถมศึกษาจากเขตที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง

8.3 เครื่องมือการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการแบบการศึกษาภาคสนาม (field study) โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล

8.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางวิเคราะห์ ร้อยละ

9. สถานที่ทำการวิจัย

การเก็บข้อมูลเก็บที่โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างดังกล่าวแล้วในข้อ 8.2 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจะอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้การควบคุมของคณะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

10. กำหนดเวลา

การวิจัยนี้จะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2517 และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2518

11. ค่าใช้จ่าย

ก) ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าเบี้ยเลี้ยงในการรวบรวมข้อมูล

เป็นเวลาประมาณ 3 สัปดาห์ เงินประมาณ 3,000 บาท

ข) ค่าประมวลผล และจัดทำรายงานการวิจัยประมาณ 2,000 บาท

รวมค่าใช้จ่ายประมาณ 5,000 บาท

12. ความเห็นของผู้ควบคุมการวิจัย

(ลงนาม)

ตำแหน่ง

สถานศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

13. รายนามคณะกรรมการวิทยานิพนธ์

ดร. วิจิตร ชีระกุล ประธาน

ดร. วิจิตร ชีระกุล ผู้ควบคุมการวิจัย

นางสาวดวงเคียน ศาสตรภัทร กรรมการ

ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์ กรรมการ

(6)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2518

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นายสุวิธ แก้วเกษ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขา การบริหาร
และวางแผนการศึกษา ปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาคนควา เรื่อง งานบริหาร
การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.วิจิตร ชีระกุล

ประธาน

นางสาวดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใ้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอทำการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่
ฝ่ายบริหารการศึกษากทม. ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่าน
ให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

กรรมการ, เลขาธิการ คณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง

(7)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2517

เรียน หัวหน้าเขตคุสิต

ข้าพเจ้าขอรับรองว่านาย สุวิธ แก้วเกษ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขา การบริหารและวางแผนการศึกษา ปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง งานบริหาร การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. วิจิตร ชีระกุล ประธาน

นางสาวดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเข้าไปทำการสัมภาษณ์ สังเกตและใช้แบบสอบถามคณะครูและกรรมการศึกษาโรงเรียน 7 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
2. โรงเรียนวัดธรรมมาภิคาราม
3. โรงเรียนวัดประหาระบือธรรม
4. โรงเรียนวัดสร้อยทอง
5. โรงเรียนวัดทองสุทธาราม
6. โรงเรียนวัดเทวราชกุญชร
7. โรงเรียนวัดราชผาติการาม และขอใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารการศึกษาของเขตคุสิต

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

เรียน คุณครูใหญ่ทุกท่านโปรด

ขอแสดงความนับถือ

อำนาจความสะดวกด้วย

ว่าที่ ร.ต.

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

(เสมอใจ พุ่มพวง)

หัวหน้าเขต กรรมการ, เลขานุการคณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง
คุสิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2517

เรียน หัวหน้าเขตปทุมวัน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นายสุวิธ แก้วเกษ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขา การบริหาร และวางแผนการศึกษา ปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาครั้งนี้ เรื่อง งานบริหาร การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.วิจิตร ชีระกุล ประธาน

นางสาวดวงเดือน ศาสตราจารย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความช่วยเหลือคือ ขอเข้าไปทำการสัมภาษณ์ สังเกตและใช้แบบ สอบถามคณะครูและกรรมการศึกษาโรงเรียน 4 โรงเรียนคือ

1. โรงเรียนวัดบรมนิวาส
2. โรงเรียนวัดสระบัว
3. โรงเรียนวัดทองแห
4. โรงเรียนสวนหลวง และขอใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารการศึกษาของเขต

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่าน จะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

เรียน ศึกษาพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ดำเนินการ

หัวหน้าเขต

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

13 ม.ค. 18

กรรมการ, เลขานุการคณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2517

เรียน หัวหน้าเขตบางกะปิ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นายสุวิธ แก้วเกษ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหาร และวางแผนการศึกษา ปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง งานบริหาร การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาศักดิ์กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. วิจิตร ชีระกุล

ประธาน

นางสาวดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเข้าไปทำการสัมภาษณ์ สังเกต และใช้แบบสอบถามคณะครูและกรรมการศึกษาในโรงเรียน 13 โรงเรียนคือ

1. โรงเรียนคลองลำเจียก
2. โรงเรียนวัดพิชัย
3. โรงเรียนไขศรีปราโมช
- อนุสรณ์ 4. โรงเรียนคลองกุ่ม
5. โรงเรียนเทพวิทยา
6. โรงเรียนคลองเสื่อน้อย
7. โรงเรียนวัดบึงทองหลาง
8. โรงเรียนวัดบางเตย
9. โรงเรียนลำสาส์
10. โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง
11. โรงเรียนวัดลาดพร้าว
12. โรงเรียนสุเหร่าคอนสะแก
13. โรงเรียนนวมานบางกะปิ และขอใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารการศึกษาของเขตบางกะปิ

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

อนุญาต

สง ศษ.เขตแจ้งโรงเรียน

หัวหน้าเขต

24 ม.ค. 18

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

กรรมการ, เลขานุการคณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง

ที่ กทม. 9014/5

ที่ว่าการเขตนบุรี

10 มกราคม 2518

เรื่อง ขอให้อำนวยความสะดวกแก่

เรียน ครูใหญ่โรงเรียน

ด้วยเขตได้รับหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แจ้งว่า
จะมีนิสิตปริญญาโท สาขาบริหารและวางแผนการศึกษา ปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยดังกล่าวมา
ติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาคนควา เรื่องงานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร. วิจิตร ชีระกุล
จึงเรียนมาเพื่อให้ทางโรงเรียนได้ให้ความสะดวกแก่คณะนิสิตดังกล่าวตามสมควรด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(นายชลอ พุดคี่)

ผู้อำนวยการเขตนบุรี ปฏิบัติราชการในหน้าที่
ศึกษาธิการเขตนบุรี

งานการศึกษา.

โทร. 662456

กองประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

10 มกราคม 2518

เรื่อง ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน

เนื่องจากนายสุวิช แก้วเกษ นิสิตปริญญาโทสาขากาการบริหารและวางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร" เพื่อเขียนวิทยานิพนธ์อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโทในการดำเนินการวิจัยดังกล่าวประกอบด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต และกรอกแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉลาด รมยานนท์)

หัวหน้ากอง กองประถมศึกษา

ท สร.ทม.1001/388

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5 กุมภาพันธ์ 2518

เรื่อง ขออนุญาตใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

เรียน ผู้อำนวยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ด้วยนายสุวิทย์ แก้วเกษ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่องงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำเป็นจะต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ I.B.M. 360/30 ในการวิเคราะห์ปัญหา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตให้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเป็นเวลาประมาณ 4 ชั่วโมง ส่วนกำหนดวันและเวลาที่จะใช้นั้น จะได้ให้นายสุวิทย์ แก้วเกษมาติดต่อโดยตรง หวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

กรรมการ, เลขาธิการคณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง

ท กฟผ. 844/2369

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

19 กุมภาพันธ์ 2518

เรื่อง ขอให้เครื่องคอมพิวเตอร์

เรียน กรรมการ, เลขานุการคณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง

อ้างถึง หนังสือที่ สร.ทม.1001/388 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2518

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ขอให้เวลาเครื่องคอมพิวเตอร์ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นเวลาประมาณ 4 ชั่วโมง เพื่อให้ นายสุวิทย์ แก้วเกษ นิติปริญาโท สาขาการบริหารการศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ปัญหา เรื่องงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครนั้น

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ยินดีจะให้ความร่วมมือในการใช้เวลาเครื่องดังกล่าว โดยให้ใช้เวลาเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะวันเสาร์ อาทิตย์ หรือนอกเวลาราชการเท่านั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พัฒนา เกษสำลี

(นายพัฒนา เกษสำลี)

นายช่างใหญ่ ทำการแทน

ผู้อำนวยการ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

กองวางแผนและระบบไฟฟ้า

โทร. 47954

แบบสอบถาม
แบบบันทึกข้อมูลการสังเกตและการสัมภาษณ์
บัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษา
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ภาควิชาการบริหารและวางแผนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5 มกราคม 2518

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถามที่เคารพอย่างสูง

ด้วยข้าพเจ้าเป็นนิสิตปริญญาโทภาควิชาการบริหารและวางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้ผ่านการสอบทาง ๆ หมดแล้วและกำลังทำการวิจัยเรื่อง "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา" เพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ การวิจัยเรื่องนี้อยู่ในโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพื่อที่จะนำผลของการวิจัยไปปรับปรุงงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ตามแบบสอบถามที่แนบมาด้วยแล้ว

การตอบแบบสอบถามด้วยความคิดเห็นส่วนตัวและด้วยความบริสุทธิ์ใจของท่านในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ ซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนต่อการรับราชการหรือประกอบอาชีพของท่านแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายสุวิทย์ แก้วเกษ)

ผู้วิจัย

(16)

แบบสำรวจที่ 1 สำหรับผู้บริหาร

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย
สำหรับคำวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา

เรื่อง
งานบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา

แบบสอบถามเรื่อง

"งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความเกี่ยวกับท่าน ในช่องว่างต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย..... หญิง อายุปี อายุราชการ ปี
2. สถานภาพทางการสมรส โสด สมรส หย่าขาด
3. ขณะนี้ดำรงตำแหน่ง
อยู่ในตำแหน่งนี้มาแล้ว ปี
4. วุฒิสำัญ วุฒิทางวิชาชีพ
5. โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น (ป. 1 - 4) (ป. 1 - 7)
(ป. 5 - 7)

จำนวนโรงเรียน ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน คน

ตอนที่ 2 งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ขอให้ท่านอ่านคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย (✓) บนข้อความที่อยู่ข้างล่าง
ตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

(๐) โรงเรียนให้ความสำคัญแก่ผู้ไปติดต่อกับโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวก

คำอธิบาย ๒ ๑

ได้รับความสะดวกเป็นกันเองทุกครั้งที่ได้ติดต่อ	ให้เลือก	มากที่สุด
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเกือบทุกครั้ง	"	มาก
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเป็นบางครั้ง	"	น้อย
ไม่ค่อยได้รับความสะดวก	"	น้อยที่สุด
ไม่ได้รับความสะดวกเลย	"	ไม่ได้รับความสะดวก

แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนข้อความที่ต้องการ (ในที่นี้เลือกมากที่สุด จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ บนของนั้น)

1. โรงเรียนในความดูแลของท่านเชิญผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นมาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย
-----------	------	------------	--------

2. จำนวนผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นที่บริจาคเงินและวัสดุต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนมีมากน้อยเพียงใด

.....

มีมากที่สุด	มีมาก	มีน้อย	มีน้อยที่สุด	ไม่มีเลย
-------------	-------	--------	--------------	----------

3. ผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในด้านการอุทิศแรงงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย
-----------	-----	------	------------	--------

4. ผู้ปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยแสดงข้อคิดเห็นและเสนอแนะในกิจการของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย
-----------	-----	------	------------	--------

5. โรงเรียนในความดูแลของท่านเคยเชิญผู้มีความชำนาญในอาชีพบางอย่างในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

6. โรงเรียนในความดูแลของท่านเคยใหญ่ปกครองและประชาชนในอาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อประโยชน์บางอย่างของเขาตามความจำเป็นบ่อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

7. โรงเรียนในความดูแลของท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นบ่อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

8. โรงเรียนในความดูแลของท่านมีส่วนร่วมกับทางราชการหน่วยอื่นในการรักษาสุขภาพและปรับปรุงอนามัยของประชาชน ในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

9. โรงเรียนในความดูแลของท่านเคยเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนมาเป็นแนวทาง ปรับปรุงโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

10. กรรมการการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีกรรมการศึกษา

11. ท่านมีความเข้าใจเรื่องของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในหลักสูตรที่ทางราชการกำหนดมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เข้าใจเลย

12. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยเพิ่มพูนรายได้และช่วยปรับปรุงสภาพสังคมของท้องถิ่นเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

13. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมดี ๆ แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

14. นักเรียนในโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่าน รู้จักเอาความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาช่วยปรับปรุงการอาชีพของผู้ปกครองให้ดีขึ้นไ้มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้เลย

15. โรงเรียนในความดูแลของท่านจัดให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแนวการสอนบ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ยังไม่เคยจัดทำ

16. ครูใหญ่ช่วยเหลือหรือแนะนำครูในเรื่องการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ทำเลย

17. ครูใหญ่ออกเดินไปตรวจชั้นเรียนขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในชั้นตามปกติบ่อยเพียงใด

.....
ทุกวัน บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยออกเดินตรวจ

18. ครูใหญ่คุณเลหรือคอบักก็เตือนให้ครูสอนตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดบอยเพียงใด

.....
 บอยที่สุด บอย นอย นอยที่สุด ไม่ไ้ทำเลย

19. ครูใหญ่เคยขอร้องหรือชักชวนให้ครูอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ต่อการสอนบอยเพียงใด

.....
 บอยที่สุด บอย นอย นอยที่สุด ไม่เคยเลย

20. ครูในโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านได้รับการอบรมทางด้านวิชาการบอยเพียงใด

.....
 บอยที่สุด บอย นอย นอยที่สุด ไม่เคยเลย

21. โรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านประสบปัญหาครูต้องสอนไม่ตรงตามความถนัดจำนวนมากน้อยเพียงไร

.....
 มากที่สุด มาก นอย นอยที่สุด ไม่มีปัญหาเลย

22. ครูหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านเคยช่วยเหลือครูใหญ่และครูน้อยในด้านการใดมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก นอย นอยที่สุด ไม่มีครูหัวหน้าหมวดวิชา

23. ครูมีเสรีภาพในการจัดทำงานขอสอบเพื่อวัดผลการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก นอย นอยที่สุด ไม่มีเสรีภาพในเรื่อง

24. ศิษยานุศิษย์เคยมาช่วยเหลือครูในด้านการสอนบอยเพียงใด

.....
 บอยที่สุด บอย นอย นอยที่สุด ไม่มีเลย

25. ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือหัวหน้าหมวดการศึกษา
ช่วยโรงเรียนปรับปรุงงานวิชาการบ้างหรือไม่

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมาช่วยเรื่องนี้

26. ท่านมีบทบาทในการวางนโยบายเกี่ยวกับการคัดเลือกบรรจุแต่งตั้งโอนย้ายให้ครูให้โทษ
บุคคลากร ของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

27. ท่านมีบทบาทในการวางระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการคัดเลือกบรรจุแต่งตั้งโอนย้ายให้ครูให้โทษ
บุคคลากร ของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

28. โรงเรียนในความดูแลของท่านได้รับการบรรจุครูที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของโรงเรียน
เพียงใด

.....
 ตรงที่สุด ตรง ตรงน้อย ตรงน้อยที่สุด ไม่ตรงเลย

29. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาในการคัดเลือกและบรรจุครูเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วมเลย

30. โรงเรียนในความดูแลของท่านเคยจัดสวัสดิการให้แก่ครูในโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมีสวัสดิการเลย

31. ครูให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ร่วมมือ

32. ครูใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเพื่อพิจารณาความชอบอย่างมีหลักเกณฑ์และยุติธรรมเพียงใด

.....
ดีที่สุด ดี ไม่ค่อยดี ขาดหลักเกณฑ์ ไม่แน่ใจ

33. การจัดอัตราค่าจ้างครูในโรงเรียนในความดูแลของท่านมีความเหมาะสมเพียงใด

.....
มากที่สุด เหมาะสม ไม่เหมาะสม ไม่เหมาะสมที่สุด ไม่แน่ใจ

34. ท่านทราบนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ทราบเลย

35. ครูใหญ่เคยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

36. ครูใหญ่เคยช่วยแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงานของครูเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

37. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีอำนาจในการเลื่อนเงินเดือนครูเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

38. โรงเรียนเคยวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยวางแผนเลย

39. ครูมีโอกาสแสดงความคิดเห็นแนะนำครูใหญ่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่มีโอกาสเลย

40. ท่านเคยโต้แย้งคำสั่งหรือการบริหารงานของผู้นบังคับบัญชาชั้นสูงของท่านบ้างหรือไม่

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

41. ในการสำรวจเด็กเข้าเรียน มีเด็กที่อายุในเกณฑ์บังคับตกสำรวจมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเด็กตกสำรวจ

42. ท่านต้องแก้ไขปัญหาลูกในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนแต่ขาดเรียนเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ น้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

43. โรงเรียนเคยจัดให้มีการวิเคราะห์หรือวิจัยเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคลบ้างหรือไม่

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำเลย

44. โรงเรียนเคร่งครัดต่อการเฝ้าระวังในการปกครองเพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

45. ครูช่วยเหลือนักเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ให้ความช่วยเหลือเลย

46. โรงเรียนฝึกให้นักเรียนทำงานรวมกันเป็นหมู่คณะมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการฝึกแบบนี้

47. ผู้ปกครองเอาใจใส่ความเป็นอยู่และปัญหาของนักเรียนมากนักน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

48. ลูกเสือและอนุภาชาดในโรงเรียนในความดูแลของท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีกองลูกเสือหรืออนุภาชาด

49. โรงเรียนในความดูแลของท่านจัดให้มีชุมนุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีชุมนุมกิจกรรม

50. ครูช่วยกันสอดส่องและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่

51. กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการที่โรงเรียนถือปฏิบัติอยู่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

52. โรงเรียนยึดถือระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติงานด้านธุรการเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ยึดถือเลย

53. ระเบียบเกี่ยวกับการแ้วนเตือนปีเกิดของโรงเรียนที่โรงเรียนใช้อยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

54. โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณหมวดค่าใช้สอยสำหรับโรงเรียนตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยได้รับ

55. โรงเรียนปฏิบัติตามระเบียบการเงิและการพัสดุเครงครัดเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ปฏิบัติ

56. ครูใหญ่มีบทบาทรับผิดชอบเกี่ยวกับการก่อสร้างภายในโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

57. โรงเรียนได้รับความสะดวกในการติดต่อรับ-ส่งเอกสารและหนังสือราชการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวกเลย

58. โรงเรียนจัดทำทะเบียนและสถิติเป็นปัจจุบันเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เป็นปัจจุบัน

59. โรงเรียนมีครูธุรการเพียงพอหรือไม่เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยเกินไป ไม่มีครูธุรการ

60. โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บและรักษาเอกสารของทางราชการดีเพียงใด

.....
ดีที่สุด ดี ไม่ดี ไม่ดีเลย ไม่แน่ใจ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนติดต่อกับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป

2. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องการเรียนการสอน

3. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องบริหารงานบุคคล (เช่นสวัสดิการครู การพิจารณาความดีความชอบ)

4. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องกิจการนักเรียน

5. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติด้านงานธุรการ

แบบสำรวจที่ 2 สำหรับนักวิชาการ

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย
สำหรับมหาวิทยาลัยพนมไพรวิทยุโทยบริหารการศึกษา

เรื่อง
งานบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา

แบบสอบถามเรื่อง

"งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความเกี่ยวกับท่าน ในช่องว่างต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง อายุ ปี อายุราชการ
2. สถานภาพทางการสมรส โสด สมรส หย่าขาด
3. ขณะนี้ดำรงตำแหน่ง
อยู่ในตำแหน่งนี้มาแล้ว ปี
4. วุฒิสามัญ วุฒิต่างวิชาชีพ
5. โรงเรียนนี้เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น (ป. 1 - 4) (ป. 1 - 7)
(ป. 5 - 7) จำนวนห้องเรียน ห้อง จำนวนนักเรียนทั้ง
โรงเรียน คน จำนวนครูทั้งหมดที่ประจำทำการสอน

ตอนที่ 2 งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ขอให้ท่านอ่านคำถามต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย (✓) บนข้อความที่อยู่ข้างล่าง
ตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

(๐) โรงเรียนนี้ให้ความสะดวกแก่ผู้ไปติดต่อกับทางโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวก

คำอธิบาย ๒ ๑

ได้รับความสะดวกเป็นกันเองทุกครั้งที่ไม่ติดตอ	ให้เลือก	มากที่สุด
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเกือบทุกครั้ง	"	มาก
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเป็นบางครั้ง	"	น้อย
ไม่ค่อยได้รับความสะดวก	"	น้อยที่สุด
ไม่ได้รับความสะดวกเลยให้เลือก	"	ไม่ได้รับความสะดวก

แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนข้อความที่ต้องการ (ในขั้นนี้เลือกมากที่สุด จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนของนั้น)

1. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูมีโอกาสดูกับครูปกครองของนักเรียนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนน้อยเพียงใด

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

2. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยแสดงข้อคิดเห็นและเสนอแนะในกิจการของโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

3. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ครูปกครองหรือประชาชนทั่วไปมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำ

4. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง เชิญผู้มีความชำนาญในอาชีพบางอย่างในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนน้อยเพียงใด

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

5. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องขอให้ประชาชนใช้อาคารสถานที่เพื่อประโยชน์บางอย่าง
ของเขาตามความจำเป็นน้อยเพียงใด

บอยที่สุด บอย นอย นอยที่สุด ไมเคย์

6. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านการเขียนของประชาชนในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

7. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องเคยเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนมาเป็นแนวทางปรับปรุงโรงเรียนบ่อยเพียงใด

บอยที่สุด บอย นอย นอยที่สุด ไม่เคย

8. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ชุมชนใดมากน้อยเพียงไร

.....

 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่น่าใจ

9. กรรมการศึกษาของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
↑
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

10. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์การสอนให้แก่โรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

11. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยเพิ่มพูนรายได้และปรับปรุงสภาพสังคมของท้องถิ่น
เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

12. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียนรู้จักเอาความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาช่วย
ปรับปรุงการอาชีพของผู้นปกครองให้ดีขึ้นได้มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

13. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับจัดให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแนวการสอนบ่อย
เพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ยังไม่เคยจัดทำ

14. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ครูใหญ่ประชุมครูเพื่อขอความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับ
การเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งมีประโยชน์แจ้งขอราชการบ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยขอความคิดเห็นเรื่องนี้

15. ครูใหญ่ช่วยเหลือหรือแนะนำครูในเรื่องการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ทำเลย

16. ครูใหญ่ออกไปตรวจชั้นเรียนขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในชั้นตามปกติบ่อยเพียงใด

.....
ทุกวัน บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยออกไปตรวจ

17. ครูใหญ่ดูแลหรือคอยกำกับเตือนให้ครูสอนตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บอ น น้อยที่สุด ไม่ได้ทำเลย

18. ในการดูแลให้ครูทำงานนั้นการแสดงผลของครูใหญ่เห็นถึงความมุ่งปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยส่วนรวมมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น น้อยที่สุด ไม่มุ่งปรับปรุงเลย

19. ครูใหญ่เคยขอร้องหรือชักชวนให้ครูอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ต่อการสอนน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บอ น น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

20. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูได้รับการอบรมทางด้านวิชาการน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บอ น น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

21. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง มีการจัดทำโครงการสอนรายวิชา มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น น้อยที่สุด ไม่ทำเลย

22. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านวิชาการมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น น้อยที่สุด ไม่จัดเลย

23. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง มีอุปกรณ์การสอนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น น้อยที่สุด ไม่มีเลย

24. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีหนังสือให้ครูและนักเรียนอ่านประกอบเพื่อเพิ่มความรู้อย่างหรือไม่

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

25. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องของประสบปัญหาครูต้องสอนไม่ตรงตามความถนัดจำนวนมากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหานี้เลย

26. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูหัวหน้าหมวดวิชาเคยช่วยเหลือครูใหญ่และครูในคานวิชาการมากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีครูหัวหน้าหมวดวิชา

27. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูมีเสรีภาพในการจัดทำข้อสอบเพื่อวัดผลการเรียนของนักเรียนเพียงใด

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเสรีภาพในเรื่องนี้

28. ศึกษานิเทศก์เคยมาช่วยเหลือครูในด้านการสอนบอยเพียงใด

.....

บอยที่สุด บอย น้อย น้อยที่สุด ไม่มาเลย

29. ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือหัวหน้าหมวดการศึกษาเคยมาช่วยโรงเรียนปรับปรุงงานวิชาการบ้างหรือไม่

.....

บอยที่สุด บอย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมาช่วยเรื่องนี้

30. โรงเรียนเคยติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยติดต่อเรื่องนี้

31. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องเคยจัดสวัสดิการให้แก่ครูในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมีสวัสดิการ

32. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ร่วมมือ

33. ครูใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเพื่อพิจารณาความชอบอย่างมีหลักเกณฑ์และยุติธรรมเพียงใด

.....
 ดีที่สุด ดี ไม่ค่อยดี ขาดหลักเกณฑ์และขาดความยุติธรรม ไม่แน่ใจ

34. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูใหญ่เคยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

35. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูมีโอกาสดูแลความคิดเห็นแนะนำครูใหญ่เกี่ยวกับงานบริหารโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีโอกาสเลย

36. จำนวนนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับเข้าเรียน แต่ไม่มาเข้าโรงเรียนมีมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

37. ในการสำรวจเด็กเข้าเรียนมีเด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับตกสำรวจมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเด็กตกสำรวจ

38. ในโรงเรียนที่ทานสอนหรือเก็บของ โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการส่งเด็กเข้าเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความร่วมมือ

39. ในโรงเรียนที่ทานสอนหรือเก็บของ โรงเรียนมีสถานที่เพียงพอสำหรับนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับได้มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

40. ในโรงเรียนที่ทานสอนหรือเก็บของ ครูใหญ่ต้องแก้ปัญหาเด็กในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนแต่ขาดเรียนเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ บ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

41. โรงเรียนที่ทานสอนหรือเก็บของ เคยให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียนเสื้อผ้า และอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยช่วยเหลือ

42. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หรือวิจัยเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคลบางหรือไม่

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำเลย

43. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ นักเรียนทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

44. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ เครื่องครัดระเบียบวินัยในการปกครองนักเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

45. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ผู้ปกครองเอาใจใส่ความเป็นอยู่และปัญหาของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

46. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ลงโทษนักเรียนโดยการเขียนชื่อหรือไม่

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการเขียนชื่อ

47. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ครูตรวจสอบสภาพนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยตรวจเลย

48. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง มีเจ้าหน้าที่อนามัยมาตรวจสอบสุขภาพนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มาเลย

49. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีการแนะนำเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการแนะนำ

50. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูช่วยเหลือนักเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ให้ความช่วยเหลือเลย

51. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 ต่าง ๆ เพียงใด

.....
 ทั้งหมด ส่วนใหญ่ ส่วนน้อย เฉพาะกรรมการ ไม่ส่งเสริม

52. ถูกเสื่อและอนุภาซากในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องนำไปเพื่อประโยชน์ชุมชนมากน้อย
 เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยนำไปเพื่อประโยชน์

53. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการฝึกเรื่องนี้

54. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีการจัดให้มีชุมนุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีชุมนุมกิจกรรม

55. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูช่วยกันสอดส่องและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียน ทั้งในและนอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่

56. ท่านมีหน้าที่เกี่ยวข้องของกิจการของโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีหน้าที่

57. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูได้ทำงานประจำจนเป็นปัจจุบันเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เป็นปัจจุบัน

58. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง กลุ่มครูที่โรงเรียนจัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อครูมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการจัดทำคู่มือครู

59. ในปีการศึกษาที่ผ่านมาโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องได้รับการตรวจเยี่ยมจากผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยได้รับการตรวจเยี่ยม

60. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสำเนารายงานที่การตรวจเยี่ยมโรงเรียน มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับประโยชน์

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนติดต่อกับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป

2. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องการเรียนการสอน

3. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องงานบริหารงานบุคคล เช่น (สวัสดิการครู การพิจารณาความดีความชอบ ฯลฯ)

4. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องกิจการนักเรียน

5. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติด้านงานธุรการ

แบบสำรวจที่ 3 สำหรับประชาชน

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย
สำหรับคำวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา

เรื่อง

งานบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา

แบบสอบถามเรื่อง

"งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความเกี่ยวกับท่าน ในช่องว่างต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง อายุ ปี
2. สถานภาพทางการสมรส โสด สมรส หย่าขาด
3. สถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย นอกเมือง ในเมือง
4. อาชีพ
5. รายได้ในครอบครัวต่อเดือน

ต่ำกว่า 500 บาท	500 - 1000 บาท	1001 - 1500 บาท	1501 - 2000 บาท
2001 - 2500 บาท	2501 - 3000 บาท	3001 - 3500 บาท	มากกว่า 3500 บาท

ตอนที่ 2 งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ขอให้ท่านอ่านคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย (✓) บนข้อความที่อยู่ข้างล่างตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

(1) โรงเรียนให้ความสะดวกแก่ผู้ไปติดต่อกับโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....				
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้รับความสะดวก

5. ผู้ปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยแสดงข้อคิดเห็นและเสนอแนะในกิจการของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 ๒
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

6. โรงเรียนเด็กให้การจัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ผู้ปกครองหรือประชาชนทั่วไป
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำ

7. โรงเรียนเคยเชิญผู้ที่มีความชำนาญในอาชีพบางอย่างในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียน บ่อยเพียงใด

.....
| |
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

8. โรงเรียนให้ประชาชนใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อประโยชน์บางอย่างของเขาตามความจำเป็นน้อยเพียงใด

.....
 |
 บอยที่สุด

.....
 |
 บอย

.....
 ๒
 นอย

.....
 ๒ |
 นอยที่สุด

.....
 |
 ไม่เคย

9. โรงเรียนจักกสิกรรมพัฒน์เขตริมการธนาคารเขียนของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้นเพียงใด

.....
 ๑
 มากที่สุด

.....
 ๒
 มาก

.....
 ๓
 น้อย

.....
 ๔
 น้อยที่สุด

.....
 ๕
 ไม่เคย

10. โรงเรียนเคยเข้าร่วมจัดงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นบ่อยเพียงใด

.....
| |
น้อยที่สุด

.....
|
น้อย

.....
๒
น้อย

.....
๒ |
น้อยที่สุด

.....
|
ไม่เคย

11. โรงเรียนมีส่วนร่วมกับทางราชการหน่วยอื่นในการรักษาสุขภาพและปรับปรุงอนามัยของ
ประชาชนในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

12. โรงเรียนเคยเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนมาเป็นแนวทาง
ปรับปรุงโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

13. กรรมการการศึกษาของโรงเรียนเข้ามามีส่วนรวมในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียน
มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

14. โรงเรียนจัดสอนหนังสือแก่ประชาชนในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

15. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

16. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยเพิ่มพูนรายได้และช่วยปรับปรุงสภาพสังคมของท้องถิ่น
เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

17. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดี ๆ แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

18. นักเรียนในโรงเรียนรู้จักวิธีรักษาความสะอาดบ้านเรือนและชุมชนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่รู้จักรักษาความสะอาด

19. นักเรียนในโรงเรียนรู้จักวิธีรักษาสุขภาพของตนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่รู้จักรักษาสุขภาพ

20. นักเรียนโรงเรียนนี้แสดงความเอาใจใส่ต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่เลย

21. นักเรียนในโรงเรียนรู้จักเอาความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาช่วยปรับปรุงการอาชีพของผู้ปกครองให้ดีขึ้นได้มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้เลย

22. ครูใหญ่เอาใจใส่ต่อการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่เลย

23. โรงเรียนเข้มงวดในการพิจารณาสอบเลื่อนชั้นปลายปีของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เข้มงวดเลย

24. นักเรียนในโรงเรียนเคยไปเที่ยวหรือศึกษาหาความรู้นอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

25. โรงเรียนเคยติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยติดต่อเรื่องนี้

26. โรงเรียนได้รับการบรรจุครูที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของชุมชนเพียงใด

.....
 ตรงที่สุด ตรง ตรงน้อย ตรงน้อยที่สุด ไม่ตรงเลย

27. โรงเรียนเคยจัดสวัสดิการให้แก่ครูในโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยจัดเลย

28. ครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ร่วมมือ

29. ครูใหญ่เคยช่วยแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงานของครูเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

30. ครูใดงานทำตามความถนัดของครูเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ตรงเลย

31. ท่านเคยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเด็กเข้าเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยให้ความร่วมมือเลย

32. โรงเรียนเคยช่วยเหลือเด็กเรียนที่ยากจนและขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียนเสื้อผ้าและอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยช่วย

33. โรงเรียนเคร่งครัดระเบียบวินัยในการปกครองนักเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

34. โรงเรียนเอาใจใส่ความเป็นอยู่และปัญหาการเรียนของท่านมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

35. ท่านเคยให้ความช่วยเหลือในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

36. ลูกเสือและอนุภาชาในโรงเรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยบำเพ็ญประโยชน์

37. ครูในโรงเรียนช่วยกันสอดส่องและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่

38. โรงเรียนเคยลงโทษโดยการเขียนตัวเด็กของท่านบ่อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการเขียนตัว

39. ครูที่โรงเรียนจัดไว้เป็นพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ได้เคยช่วยเหลือนักเรียนเวลามีปัญหา
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการทำหน้าที่ดังกล่าว

40. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนมากเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วม

41. การปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการแค้น เดือน ปี เกิด ของนักเรียนทำให้เกิดปัญหา
 ต่อท่านมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

42. การสำรวจเด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์ใน พ.ร.บ. ประถมศึกษาของโรงเรียนได้รับความร่วมมือ
 จากผู้ปกครองทั่วไปในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความร่วมมือ

43. ท่านได้รับความสะดวกในการไปติดต่อกับทางโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวกเลย

44. ครูใหญ่มีเวลาที่จะให้ท่านพบที่โรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 พบทุกครั้ง พบเกือบทุกครั้ง พบบางครั้ง ไม่ค่อยได้พบ ไม่เคยพบเลย

45. ในการติดต่อขอใช้อาคารสถานที่ท่านได้รับความสะดวกจากโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่สะดวกเลย

46. กรรมการการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการก่อสร้างของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วมเลย

47. โรงเรียนแจ้งผลการเรียนและความประพฤติของนักเรียนให้ทางบ้านทราบบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยแจ้งเลย

48. ผู้ปกครองและกรรมการการศึกษาของโรงเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยร่วมมือ

49. โรงเรียนได้จัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพแก่ท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

50. โรงเรียนมีส่วนช่วยชุมชนในเมื่อเกิดสาธารณภัย เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยช่วย

ขอเสนอแนะอื่น ๆ

แบบบันทึกข้อมูลการสังเกตและการสัมภาษณ์

โรงเรียนประถมศึกษา

.....

โรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
ป.1 - 7	ป.1 - 4	ป.5 - 7

วันที่ไปสังเกตและเก็บข้อมูล	เดือน	พ.ศ. 2518
-----------------------------	-------	-----------

โปรดบันทึกการสังเกตและสัมภาษณ์ ตามแนวที่ได้ให้ไว้ในแต่ละข้อต่อไปนี้

ที่ตั้งโรงเรียน

1. โรงเรียนตั้งอยู่ในที่ไปมาสะดวก ไม่ห่างไกลจากย่านชุมชน หรือย่านที่พักอาศัยของนักเรียนมากเกินไป

บันทึก

2. ที่ตั้งโรงเรียนถูกสุขลักษณะ เช่น บริเวณโรงเรียน ไม่มีน้ำขัง ไม่มีสิ่งปฏิกูลซึ่งเป็นภัยต่อสุขภาพ หรือเป็นอันตรายต่อนักเรียน

บันทึก

3. โรงเรียนมีบริเวณเพียงพอให้นักเรียนได้เล่นพักผ่อน และปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตรได้เป็นอย่างดี

บันทึกบริเวณโรงเรียน

4. บริเวณโรงเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแล ตกแต่งอย่างเหมาะสม สวยงาม สะอาดเรียบร้อย และร่มรื่นอยู่เสมอ

บันทึก

5. อาคารเรียน มีเพดาน หลังคา ฝาผนัง หน้าต่าง ที่สามารถกันแดด ลม และฝนได้

บันทึก

6. โรงเรียนมีอาคารเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

บันทึก

7. โรงเรียนมีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ป้ายชื่อโรงเรียน เสาคง ธงชาติ นาฬิกา เครื่องบอกสัญญาณ ป้ายจำนวนนักเรียน ป้ายสถิติ ตู้เก็บเอกสาร

บันทึก

สภาพห้องเรียน

8. ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้น จัดเป็นสัดส่วนเรียบร้อย สะอาด
บันทึก
9. ห้องเรียนมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ กระดานดำ โต๊ะครู เก้าอี้ โต๊ะ ม้านั่งนักเรียน
ชั้นวางหนังสือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ตารางสอน ป้ายชั้น ป้ายแสดงจำนวนนักเรียน
ภาพพระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์ ฯลฯ

บันทึก

คุณลักษณะในห้องเรียน

10. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท อากาศดี ไม่ร้อนอบอ้าว จนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน
บันทึก
11. ห้องเรียนได้รับแสงสว่างเหมาะสม ไม่มีมืดทึบ หรือสว่างจนเกินไป
บันทึก
12. ห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง ฝุ่น กลิ่น คว้น และสิ่งอื่น ๆ
บันทึก
13. โรงเรียนมีห้องสมุดซึ่งจัดไว้อย่างมีระเบียบและถูกต้อง ให้ครูและนักเรียนใช้ประโยชน์
ได้อย่างเต็มที่ ถ้าไม่มี โรงเรียนได้จัดหนังสือไว้ในห้องใดห้องหนึ่งที่เหมาะสม หรือ
จัดมุมหนังสือไว้ในห้องเรียน
บันทึก
14. โรงเรียนมีห้องพยาบาลโดยเฉพาะ ถ้าไม่มี ได้จัดเตียงพยาบาลไว้ในห้องใดห้องหนึ่ง
ที่เหมาะสม
บันทึก
15. โรงเรียนมีห้องประชุม ถ้าไม่มี โรงเรียนได้คัดเลือกสถานที่อื่น ๆ เป็นห้องประชุม
บันทึก
16. โรงเรียนมีห้องสุขาเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และแยกชาย หญิง
บันทึก
17. ห้องสุขา สะอาดและมีอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กระดาษชำระ น้ำ และที่ล้างมือ
บันทึก

18. โรงเรียนมีห้องวิทยาศาสตร์ ถ้าไม่มี ได้จัดมุมวิทยาศาสตร์ไว้ในห้องเรียน หรือที่ที่เหมาะสม
บันทึก
19. โรงเรียนมีห้องหัตถศึกษา แยก ชาย หญิง เป็นเอกเทศให้ห่างจากห้องเรียนพอสมควร ถ้าไม่มี ได้จัดกิจกรรมในที่ใดที่หนึ่งที่เหมาะสม
บันทึก
20. โรงเรียนมีห้องผลิต และเก็บอุปกรณ์การสอน ถ้าไม่มี ได้ใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารเรียนที่เหมาะสมแทน
บันทึก

การจัดครูเข้าสอน

21. โรงเรียนจัดครูเข้าสอนเหมาะสมกับวุฒิ ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์
บันทึก
22. การจัดครูเข้าสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ
บันทึก
23. ครูได้ทำการสอนเต็มตามเวลาที่กำหนดไว้
บันทึก
24. การลาของครู ระหว่างปีการศึกษานี้ โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการลาของครูหรือไม่
บันทึก
25. ในปีการศึกษาที่ผ่านมา โรงเรียนเปิดเรียนในอัตรา - (โปรดเชก)

ต่ำกว่า 150 วัน	ระหว่าง 150 - 174 วัน
ระหว่าง 175 - 179 วัน	ระหว่าง 180 - 185 วัน
สูงกว่า 185 วัน	

บันทึก
26. นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอหรือไม่ มีปัญหาเรื่องการหยุดเรียนมากหรือไม่
บันทึก

27. คณะครูมีการประชุมปรึกษางาน – (โปรดเช็ค)

ไม่มีการประชุมเลย	เทอมละครั้ง
เทอมละสองครั้ง	เดือนละครั้ง
เดือนละสองครั้ง	สัปดาห์ละครั้ง

บันทึก

28. โรงเรียนจัดสวัสดิการให้แก่ครูและนักเรียน เช่น บริการอาหารกลางวัน น้ำดื่ม ความปลอดภัยของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นต้น

บันทึก

29. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และเลื่อนวิทยฐานะของตน

บันทึก

บันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียน และปัญหาต่าง ๆ

ผู้บันทึกการสังเกต และสัมภาษณ์

บัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนต้น *

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ			ฝ่ายบริการ			รวม
	ครูใหญ่	ผู้ช่วย ครูใหญ่	ประจำ ชั้น	พลา- นามัย	ศิลป	ธุรการ	บรรณ- รักษ์	พยาบาล	
1	1		1						2
2	1		2						3
3	1		3						4
4	1		4	1					6
5	1		5	1					7
6	1		6	1	1				9
7	1		7	1	1				10
8	1		8	1	1				11
9	1		9	1	1				12
10	1	1	10	2	1				15
11	1	1	11	2	1				16
12	1	1	12	2	1				17
13	1	1	13	2	1				18
14	1	1	14	2	2				20
15	1	1	15	2	2	1			22
16	1	1	16	2	2	1			23
17	1	1	17	2	2	1			24
18	1	1	18	3	2	1			26

* เกณฑ์กำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่คณะกรรมการบริหารครูสภา
รับรองให้ใช้ตามข้อเสนอของกรมสามัญศึกษา 2514

บัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ต่อ)

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่าย ปฏิบัติการ			ฝ่ายบริการ			รวม
	ครูใหญ่	ผู้ช่วย ครูใหญ่	ประจำ ชั้น	พลา- นามัย	ศิลป	ธุรการ	บรรณ- รักษ์	พยาบาล	
19	1	1	19	3	2	1			27
20	1	2	20	3	2	1	1		30
21	1	2	21	3	2	1	1		31
22	1	2	22	3	3	1	1		33
23	1	2	23	3	3	1	1		34
24	1	2	24	3	3	1	1		35
25	1	2	25	3	3	1	1		36
26	1	2	26	4	3	1	1		38
27	1	2	27	4	3	1	1		39
28	1	2	28	4	3	1	1		40
29	1	2	29	4	3	1	1		41
30	1	3	30	4	4	1	1	1	45
31	1	3	31	4	4	1	1	1	46

บัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนปลาย*

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ				ฝ่ายบริการ					รวม
	ครูใหญ่	ผู้ช่วย ครูใหญ่	ประจำ	หัตถ- ศึกษา	พลา- นามัย	ศิลป	ธุรการ	บรรณ- รักษ์	การ เงิน	โภชนา การ	พยาบาล	
1	1		1	1								3
2	1		2	1								4
3	1		3	2								6
4	1		4	2								7
5	1		5	2	1							9
6	1		6	2	1							10
7	1		7	2	1	1						12
8	1		8	2	1	1						13
9	1		9	3	1	1		1				16
10	1		10	3	1	1		1				17
11	1	1	11	3	2	1		1				20
12	1	1	12	3	2	1		1				21
13	1	1	13	4	2	1		1				23
14	1	1	14	4	2	1		1				24
15	1	1	15	4	2	2	1	1	1			28
16	1	1	16	4	2	2	1	1	1			29
17	1	1	17	5	2	2	1	1	1			31
18	1	1	18	5	2	2	1	1	1			32

* เกณฑ์กำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่คณะกรรมการบริหารครูสภารับรองให้ใช้
ตามข้อเสนอของกรมสามัญศึกษา 2514

บัญชีกำหนดอัตรากำลังครูชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ต่อ)

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ				ฝ่ายบริการ					รวม
	ครูใหญ่	ครูใหญ่ ผู้ช่วย	ประจำ ชั้น	หัตถ- ศึกษา	พลา- นามัย	ศิลป	ธุรการ	บรรณ-การ รักษ์	การเงิน	โภชนา การ	พยาบาล	
19	1	1	19	5	3	2	1	1	1			34
20	1	2	20	5	3	2	1	1	1			36
21	1	2	21	6	3	2	1	1	1			38
22	1	2	22	6	3	2	1	1	1			39
23	1	2	23	6	3	3	1	1	1			41
24	1	2	24	6	3	3	1	1	1	1		43
25	1	2	25	7	3	3	1	1	1	1		45
26	1	2	26	7	3	3	1	1	1	1		46
27	1	2	27	7	4	3	1	1	1	1		43
28	1	2	28	7	3	2	1	1	1	1		49
29	1	2	29	8	4	3	1	1	1	1		51
30	1	3	30	8	4	3	1	1	1	1	1	54
31	1	3	31	8	4	4	1	1	1	1	1	56
32	1	3	32	8	4	4	1	1	1	1	1	57
33	1	3	33	9	4	4	1	1	1	1	1	59
34	1	3	34	9	4	4	1	1	1	1	1	60
35	1	3	35	9	5	4	1	1	1	1	1	62
36	1	3	36	9	5	4	1	1	1	1	1	63
37	1	3	37	10	5	4	1	1	1	1	1	65
38	1	3	38	10	5	4	1	1	1	1	1	66

บัญชีกำหนดคัศtrakำลังครูชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ต่อ)

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ				ฝ่ายบริการ					รวม
	ครูใหญ่	ครูใหญ่	ประจำ ชั้น	หัตถ- ศึกษา	พล- นามัย	ศิลป	ธุรการ	บรรณ- รักษ์	การ เงิน	โภชนา การ	พยาบาล	
39	1	3	39	10	5	5	1	1	1	1	1	68
40	1	3	40	10	5	5	1	1	1	1	1	69
41	1	3	41	11	5	5	1	1	1	1	1	71
42	1	3	42	11	5	5	1	1	1	1	1	72
43	1	3	43	11	6	5	1	1	1	1	1	74
44	1	3	44	11	6	5	1	1	1	1	1	75
45	1	3	45	12	6	5	1	1	1	1	1	77
46	1	3	46	12	6	5	1	1	1	1	1	78
47	1	3	47	12	6	6	1	1	1	1	1	80
48	1	3	48	12	6	6	1	1	1	1	1	81
49	1	3	49	13	6	6	1	1	1	1	1	83
50	1	3	50	13	6	6	1	1	1	1	1	84
51	1	3	51	13	7	6	1	1	1	1	1	86
52	1	3	52	13	7	6	1	1	1	1	1	87
53	1	3	53	14	7	6	1	1	1	1	1	89
54	1	3	54	14	7	6	1	1	1	1	1	90
55	1	3	55	14	7	7	1	1	1	1	1	92
56	1	3	56	14	7	7	1	1	1	1	1	93
57	1	3	57	15	7	7	1	1	1	1	1	95
58	1	3	58	15	7	7	1	1	1	1	1	96
59	1	3	59	15	8	7	1	1	1	1	1	98
60	1	3	60	15	8	7	1	1	1	1	1	99

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$$\text{สูตร } K - R_{20} = \left(\frac{K}{K - 1} \right) \frac{\sum O - \sum pq}{\sum O}$$

เมื่อ	$K - R_{20}$	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	P	แทน	จำนวนคนที่ได้คะแนน
	q	แทน	จำนวนคนที่ไม่ได้คะแนน
	$\sum O$	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มประชากร
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม